

Marineforeningen

TIDSSKRIFTET "UNDER DANNEBROG" - MEDLEMSBLAD FOR DANMARKS MARINEFORENING

MAJ/JUNI 2022 | NR. 3 | 111. ÅRGANG

■ KOMMENTAR: VORES
SIKKERHED SKAL STYRKES

■ TEMA: KONGESKIBET DANNEBROG 90 ÅR.
KONGESKIBENES HISTORIE

▲ Efter 30 år ved kajkanten i fregathavnen i Ebeltoft kunne Fyrskib XXI "Skagen Rev" primo april 2022 med hjælp fra en slæbebåd og en fiskekutter lægge fra kaj med destination J. Ring-Andersens Skibsværft i Svendborg. Forhalingen til Svendborg skyldtes, at skibsreder Henning Kjeldsen har overtaget skibet med henblik på, at det skal indgå i det museale maritime materiale omkring det nyoprettede skibsmuseum Maskinrummet i Skagen.

(Foto: DSI Fregatten JYLLAND)

Vores sikkerhed skal styrkes

Af forsvarsminister Morten Bødskov

Ruslands krig mod Ukraine har forværret den sikkerhedspolitiske situation i Europa og bragt ustabilitet og konflikt tættere på vores nærområde, herunder i Østersøregionen. Vi skal glæde os over, at Danmark er medlem af NATO og er beskyttet af musketereden. Men vi må aldrig tage den tryghed for givet.

Sikkerheden i Østersøregionen er tæt forbundet med vores egen sikkerhed - vi er selv en del af regionen. Vi har derfor et særligt ansvar for sikkerheden i regionen, herunder de baltiske lande. Vores støtte både til lands, til vands og i luften viser, at vi tager ansvar for vores fælles europæiske sikkerhed. Det skal vi blive ved med. Sammen med vores nære allierede.

I skrivende stund er der et par uger til, at vi skal til stemmeurnerne og stemme om afskaffelse af forsvarsforbeholdet. Med en afskaffelse af forbeholdet kan vi tage medansvar, når beslutninger om Europas sikkerhed bliver taget. Den indflydelse kommer Danmark direkte til gode. Vi kan være med til at sætte retningen for EU's forsvars- og sikkerhedssamarbejde. Vi vil blandt andet kunne arbejde for indsatser i vores nærområde, som har betydning for danskernes tryghed, og vi kan arbejde for at fastholde det tætte samarbejde mellem EU og NATO.

EU har 27 medlemslande. 26 lande deltager i samarbejdet om sikkerhed og forsvar, mens ét land står uden for - Danmark. I en tid hvor Europa oplever nye alvorlige trusler, må Danmark vise de øvrige 26 EU-lande, at vi også er klar til at tage ansvar for vores fælles sikkerhed i Europa. Det gør vi ved at melde os ind i fællesskabet og tage vores del af ansvaret. Det vil der være brug for i den kommende tid.

Medlemspleje fremmer væksten

Yderligere tilvækst af personer med passion for et maritimt fællesskab er naturligt nok en af Danmarks Marineforenings overordnede strategier.

Skal planen lykkes, kræver det en fortsat engageret indsats fra især de 75 bestyrelser ude i lokalafdelingerne.

Og her kan vi heldigvis vende tommelfingeren opad.

Et af de redskaber, der bruges flittigt, er fokus på medlemspleje. Og det giver bonus. At der på et presset interesseorganisationsmarked er omkring 8.000 personer, der bruger fritid på at være en del af Danmarks Marineforening, er som skrevet tidligere på denne plads et bevis på, at lokalbestyrelserne, landsledelsen og landsbestyrelsen gør et godt stykke arbejde.

Morten

Læserskaren for Marineforeningen Tidsskriftet "Under Dannebrog" er forhenværende og nuværende personel ved Søværnet og Marinehjemmeværnet samt søfartsrelaterede brancher og interessegrupper. MTUD udkommer seks gange årligt i et printoplag pr. udgave på 9.500 eksemplarer samt som e-magasin på sitet marineforeningen.dk. Der er anslået 40.000 læsere/brugere pr. udgave.

Danmarks Marineforening

Foreningens formål er at styrke nationens interesse for søværnet og søfarten, samt at vedligeholde forbindelsen og kammeratskabsfølelsen mellem personer, der er eller har været tjenstgørende under Orlogsflaget, eller har eller har haft ansættelse til søs.

Æresformand er Hans Kongelige Højhed Kronprins Frederik.

Marineforeningen

Trondhemsgade 5, kld.
2100 København Ø
Tlf. 3315 2886
Postgirokonto: 2 00 16 08
Mail til Landskontoret og
"Slopkisten"
landskontoret@marineforeningen.dk
www.marineforeningen.dk

Kontortid

Mandag og fredag kl. 10-14
Lukket hele juli måned

Landsformand

Steen Engstrøm
Tlf. 22 32 26 43
lf@marineforeningen.dk

Landsnæstformand

Søren Konradsen
Inf@marineforeningen.dk

Landkasserer

Flemming Heden Knudsen
lk@marineforeningen.dk

Landssekretær

Pia Skarritsø
ls@marineforeningen.dk

Skytteudvalgsformand

Pierre Jensen
skytteudvalg@marineforeningen.dk

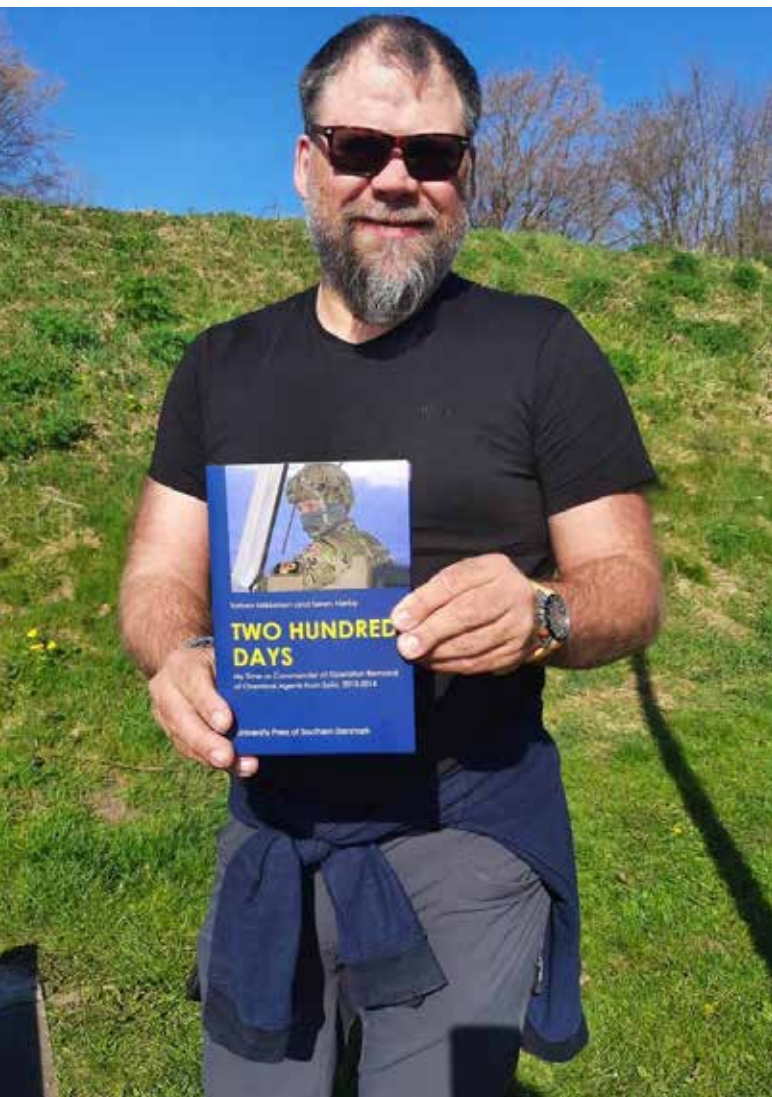
Under Dannebrog

ISSN: 0902-8307
Udkommer februar, april, juni,
august, oktober, december.
Redaktør Ansvarshavende
Leif Mortensen
MKM - Viborg og Fårup
Tlf. 2192 3055
lm@mkmedier.dk
eller red@marineforeningen.dk

*Samtlige tekster uden
byline er skrevet af redaktør
Leif Mortensen*

Redaktionen forbeholder sig ret til at forkorte debatindlæg, før de offentliggøres. Med henvisning til Pressenævnets regler for god presseskik forbeholder redaktionen sig desuden ret til at afvise indlæg, der af redaktionen opfattes som skadelige, ærekrænkende eller som kan virke agtelsesforringende. Det gælder også debatindlæg, der risikerer at skade Danmarks Marineforenings ry og omdømme i offentligheden.

... Danmarks Marineforenings medlemstal er 7.865 personer pr. 2. maj 2022 ...

... 15 medlemmer fra Danmarks Marineforening deltager den 10. til 12. juni 2022 i Det Nordiske Orlogsstævne, der i år afholdes i Karlskrona i Sverige med Flottans Män som vært ...

... Søndag den 8. maj var der i Holmens Kirke indsættelse af orlogsprovst Peter Thyssen. Nærmere herom i nærværende tidsskrifts juli/august udgave ...

... Flådestation Korsør holder åbent hus lørdag den 27. august 2022 fra kl. 1000 til 1600 ...

◀ ... Søren Nørby viser på vedstående foto printudgave nummer 1 af den engelske udgave af den bog, som han og Torben Mikkelsen sendte på gaden i 2019. Bogens engelske titel er *Two Hundred Days. My Time as Commander of Operation Removal of Chemical Agents from Syria, 2013-2014*. Bogen handler om Torben Mikkelsens oplevelser som leder af den multinationale flådestyrke, der fra sommeren 2013 til sommeren 2014 bortskaffede 1.300 tons kemisk materiale og kemiske våben fra det borgerkrigsramte Syrien. Bogen koster kr. 248,00 og kan bestilles på: www.universitypress.dk ...

... Søndag den 19. juni mellem kl. 10 og 16 løber Danish Air Show 2022 af stablen på Flyvestation Karup. Ifølge arrangørerne skal showet vise, hvad Flyvevåbnet laver herhjemme og ude i verden. Samtidig skulle showet gerne inspirere enkelte til et spændende liv og job i Flyvevåbnet eller et andet sted i Forsvaret. Der er gratis adgang ...

... Flådestation Frederikshavn holder åbent hus lørdag den 3. september 2022 fra kl. 1000 til 1600...

Vi har brug for din hjælp!

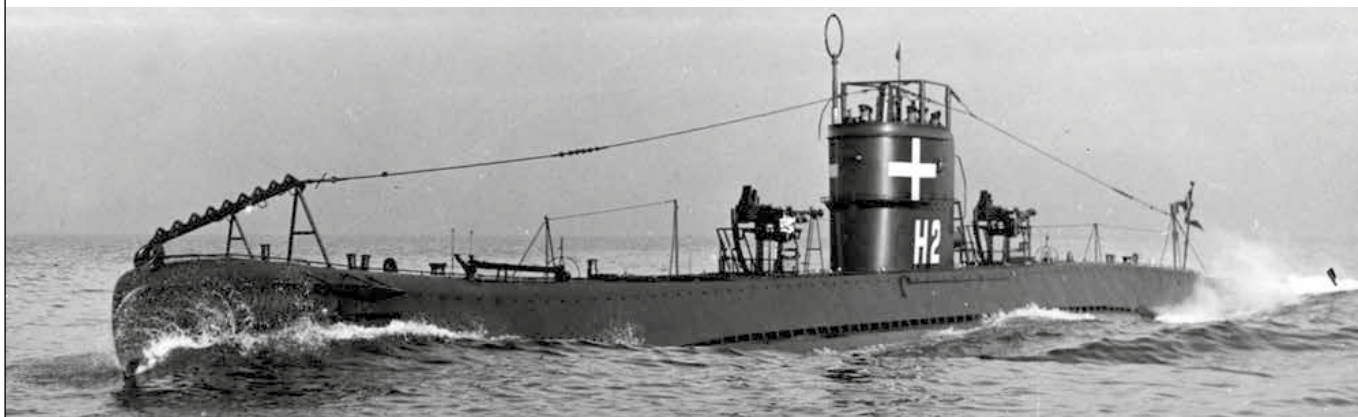
Vær med til at bevare dansk marinehistorie ved at melde dig ind i **Marinehistorisk Selskab - marinehist.dk**

Du modtager som medlem. 1) Marinehistorisk Tidsskrift (48 s) fire gange om året i god gammeldags papirudgave, 2) du kan deltage i fem årlige kvalitetsforedrag med kammeratligt samvær (i København) og 3) du har adgang til vores online foredrag, prøv det allerede i dag på marinehist.dk.

4) På marinehist.dk under Det Orlogshistoriske bibliotek findes mere end 500 bogtitler fra A-Z om marinehistorie.

Og sidst men ikke mindst - så er du med til at bevare og støtte interessen for den danske flådes historie. Kontingent 300 kr. årligt.

Meld dig ind og se mere, blandt andet tidligere numre af Marinehistorisk Tidsskrift på: marinehist.dk

Adjutant, orlogskaptajn Peter Thorngreen Markussen er den 16. april 2022 udnævnt til Ridder af Dannebrogordenen.

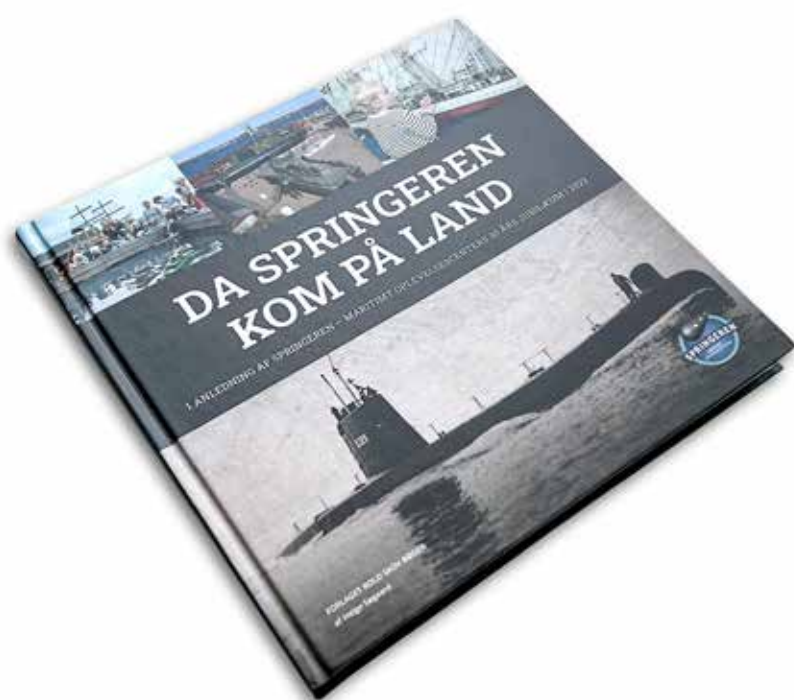
Kommandørkaptajn Aksel Jensen Primdal er den 2. april 2022 udnævnt til Ridder af Dannebrogordenen.

Kommandør Søren Tang Møller og kommandør Gorm Bergqvist er den 2. april 2022 udnævnt til Kommandør af Dannebrogordenen.

Marinespecialist Søren Toft Albretsen, mekanikerfaglært Henrik Tommy Hou, seniorsergent Johnny Jensen, oversergent Bo Valentin Nielsen, chefsergent Johnny Bay Parlev, marinespecialist Morten Lykke Pedersen og chefsergent Per Thygesen er pr. 2. april 2022 tildelt Dronningens Fortjenstmedalje i sølv.

Pr. 1. juni 2022 har kontreadmiral Torben Mikkelsen skiftet stilling fra chef for Søværnskommandoen til programchef for det fra denne dato nyoprettede Forsvarets Skibsprogram.

Flotilleadmiral Carsten Fjord-Larsen er pr. 1. juni tiltrådt som fungerende chef for Søværnskommandoen.

BØGER OG PUBLIKATIONER

Da Springerens kom på land

I forbindelse med Springerens – Maritimt Oplevelsescenters 30-års-jubilæum den 24. maj 2022 er der fra Forlaget Rold Skov Bøger udkommet et smukt og retvisende værk om det spændende maritime museum i Aalborg. Bogen er skrevet af Helge Søgaard, der de seneste 20 år har fulgt udviklingen på museet tæt.

Det er en rigt illustreret og interessant beretning, der tager læseren med på en rejse, der fører forbi baggrunden for museets tilblivelse, selve etableringen og især landsætningen af ubåden SPRINGEREN, der er hovedattraktionen på det mangfoldige museum.

Bogen indeholder også personlige portrætter og beretninger fra de personer, der undervejs har formet og udviklet stedet, men også spændende historiske indblik, der med sikker sejlføring og stor indsigt knytter bånd mellem specielle udstillingsgenstande og oplevelsescentrets historie.

En meget vedkommende bog med smukke og detaljerede fotos, der beretter om Springerens – Maritimt Oplevelsescenters tilblivelse og dets evne til at udfolde og perspektivere den maritime histories mangfoldighed.

DA SPRINGEREN KOM PÅ LAND

Forfatter: Helge Søgaard

Udgiver: Springerens

– Maritimt Oplevelsescenter

Forlag: Rold Skov Bøger

Grafisk produktion og layout:

Karen Kimmer Lemvig

Korrektur: Rigmor Schou

Tryk: ReklameTryk – dit grafiske hus

Oplag: 500 ex.

Format: 230x230 mm

186 sider + hardcoveromslag

Pris: kr. 249,00. Kan købes via Springerens

website www.springeren-maritimt.dk

ISBN: 978-87-999613-8-2

MUSEET SKIBENE PÅ HOLMEN

ER DU VORES NYE FRIVILLIG TIL MUSEET?

Museet Skibene på Holmen er Danmarks ældste koldkrigsmuseum beliggende på det historiske Nyholm, lige overfor Toldboden i Københavns havns centrum

På museet udstilles fregatten PEDER SKRAM, torpedomissilbåden SEHESTED, ubåden SÆLEN og Mastekranen.

Du vil møde **passionerede folk**, som guider dig ind i "virkelighedens verden" **fra dengang morfar var ung**. Hør og se historier komme til live, når der fortælles om hvordan man sov i små rum, spiste med sine kammerater i ubåden, og se kaptajnens lukaf og hvordan kokkene lavede mad i kæmpe gryder til hele besætningen på 209 mand.

Alle vores guider/rundvisere og dem der vedligeholder skibene, er frivillige, og vil meget gerne have nye og flere kolleger.

Der er mere end 100 frivillige, der alle løser mange forskellige opgaver. Arbejdet giver dig spændende oplevelser, og du vil få en masse historier fra dem, der sejlede med skibene, samt en glæde ved at videreformidle nogle af disse historier.

Ud over vore guider/rundvisere har vi et vedligeholdelsesteam og et hold af frivillige, der tager sig af vores private selskaber uden for vores officielle åbningsperioder.

Så har du lyst til at blive frivillig?

Eller vil du høre mere, så kontakt vores frivilligkoordinator Finn Larsen på 4294 9352 eller på frivillig@skibenepaaholmen.dk

Det flydende Koldkrigsmuseum
SKIBENE PÅ HOLMEN

Elefanten 2 | DK-1439 København K
+45 32 57 13 16 | info@pederskram.dk

www.skibenepaaholmen.dk

IVER HUITFELDT-klassen

F361 IVER HUITFELDT
F362 PETER WILLEMOES
F363 NIELS JUEL

SKIBSTYPE: Fregat
BYGGEVÆRFT: Odense Staalskibsværft (Lindø)
SØSAT: 2008-2009
DIMENSIONER:
længde: 138,7 m
bredde: 19,8 m
dybgang: 6,45 m
DEPLACEMENT: 6.645 tons
FREMDRIVNING:
4 MTU 8000 20V M70 dieselmotorer
2 skruer, 1 bovpropel
TOPFART: 28 knob
AKTIONSRADIUS: 9.000 sømil
HELIKOPTER: 1
BESÆTNING: 123 mand, køjeplads til 165
BEVÆBNING:
MK-41 multissillauncher
Harpoon sømlsmissiler
ESSM luftmålsmissiler
2 x 76 mm Oto Melara M/85 maskinkanon
1 x 35 mm Oerlikon maskinkanon
2 x 2 MU90 antiubådstorpedo
12,7 mm tungt maskingevær
SENSORER:
Thales SMART-L luftvarslingsradar
Thales APAR multifunktionsradar
Terma SCANTER 6000 overfladevarslingsradar
2 x 1 Saab CEROS 200 ildledelsessystem
3 x 1 Furuno navigationsradar
Atlas ASO 94 bovmonteret sonar
EDO ES-3701 ESM-system

Saab CEROS
Thales APAR
Terma SCANTER
Thales SMART-L
Saab CEROS
35 mm Oerlikon
MK-41
MU90
ESSM
Harpoon
76 mm Oto Melara M/85

Foto: Kristian Brøndum
(C) Søren Nørby, 2010

Søværnet inklusive Marinehjemmeværnet og Kystredningstjenesten råder som omtalt i hver udgave af nærværende tidsskrift siden januar/februar 2021 over 20 forskellige skibstyper. Med udgangspunkt i bogen Flåde Guiden – Det danske søværn i det 21. århundrede og med løbende support af bogens forfatter Søren Nørby, ph.d., Søværnets historiske konsulent, Institut for Militærhistorie, Kulturførståelse og Krigsteori, Forsvarsakademiet, er vi i gang med at gennemgå historik og data fra Søværnets forskellige skibsklasser. I denne udgave sætter vi spot på fregatterne i IVER HUITFELDT-klassen.

Fregatterne F361 IVER HUITFELDT, F362 PETER WILLEMOES og F363 NIELS JUEL. Opkaldt efter tre af Danmarks største søhelte

Søværnets fregatter af IVER HUITFELDT-klassen er med deres displacement på 6.500 tons de største enheder, som den danske flåde nogensinde har rådet over. De er med deres alsidige design og store udholdenhed skræddersyet til deltagelse i internationale operationer langt fra de hjemlige farvande. IVER HUITFELDT højeste som den første enhed i klassen kommando i januar 2011, fulgt af PETER WILLEMOES i sommeren samme år og NIELS JUEL i november. De tre fregatter er baseret på samme grunddesign som ABSALON-klassen, hvilket sikrer en høj grad af sammenfald med hensyn til udrustning og uddannelse af personel, og derved kunne byggeprisen og driften af begge skibsklasser holdes lav.

▲ Fregatterne af IVER HUITFELDT-klassen er store, flotte, teknisk avancerede, slagkraftige, hurtige og vel-sejlende - ikke bare efter danske forhold, men også sammenlignet med tilsvarende enheder i udenlandske flåder. Her mødes IVER HUITFELDT (forrest) den 1. januar 2013 med den norske fregat Fridtjof Nansen ud for Afrikas Horn i forbindelse med skibenes deltagelse i Operation Ocean Shield mod pirateriet i området. (T. Dyhr)

Da de to skibsklassers forventede opgaver ikke er fuldstændig ens, er der dog en række forskelle i deres design, og fregatterne har blandt andet tre dæk mod støtteskibenes fire samt fire hovedmotorer mod to i støtteskibene. Fregatterne er designet til at varetage et væld af forskellige opgaver, rangerende fra fredelig suverænitets håndhævelse til egentlig krig. De er designet til en hovedopgave som luftforsvarsheder, og deres centrale våbensystem er MK-41-multimissillauncheren placeret midtskibs og med plads til op til 32 missiler. Launcheren har dog indtil nu været tom, idet beslutningen om at anskaffe missiler til den først blev taget i forbindelse med forsvarsforliget i 2018.

Skibenes moderne radar af typen SMART-L gør dem i stand til at detektere luftbårne trusler på flere hundrede kilometers afstand. Hidtil har fregatterne kun været udrustet med de såkaldte Evolved Sea Sparrow-antiluftmissiler, hvis begrænsede effektive rækkevidde på under 20 kilometer ikke gjorde det muligt fuldt ud at udnytte fregatternes sensorer. En central beslutning i forsvarsforliget i 2018 var imidlertid at afsætte i alt 1 milliard danske kroner til anskaffelsen af op til 50 amerikanskproducerede missiler af typen SM2. Deres rækkevidde er en mangedobling af et Evolved Sea Sparrow og kan anvendes til forsvar af en flådestyrke eller sågar en hærstyrke, der opererer i nærheden af kysten.

Forliget pålagde samtidig Søværnet at begynde at forberede anskaffelsen af et antal amerikanskproducerede SM6-missiler, der har en endnu længere rækkevidde end SM2-missilet. Med anskaffelsen af de nye missiler og en nødvendig opgradering af skibenes radar rykker fregatterne op i en ny liga, men ikke bare skal de nye missiler anskaffes, der skal også udarbejdes nye doktriner for luftforsvar, og personalet skal uddannes, og det vil derfor tage adskillige år, før Søværnet er i stand til fuldt ud at udnytte de nye missiler. Det samme gør sig gældende med hensyn til de nye sonar- og antiubådssystemer, som Søværnet også er ved at anskaffe.

Forsvarsforliget i 2018 indeholdt også en beslutning om at undersøge muligheden for at anskaffe langtrækkende præcisionsmissiler til Forsvaret. Anbringes sådanne missiler på fregatterne, vil det øge deres evne til at angri-

▲ NIELS JUEL. MK41-launcheren ses midtskibs. Ved siden af launcheren ses fire flexcontainere med Harpoon-sømålsmissiler og ESSM-luftmålsmissiler. (K. Brøndum)

▲ Sammenlignet med ABSALON-klassen er IVER HUITFELDT-klassen et dæk lavere, 1,1 meter længere, 30 centimeter bredere og cirka 300 tons tungere. Her PETER WILLEMOES (forrest) og ESBERN SNARE i Middelhavet i maj 2014.

▲ PETER WILLEMOES' O-rum.

(L.B. Vinther)

be mål i land, men såfremt en sådan anskaffelse besluttes, vil det tidligst ske i midten af 2020'erne. Her spiller andre elementer end pris og teknologi ind, da anskaffelsen af sådanne langtrækkende præcisionsmissiler - eksempelvis i form af det amerikanske Tomahawk -

også har en række strategiske implikationer for Søværnet og Danmark.

Fregatterne var indledningsvis normeret med en besætning på 101 mand, hvilket var bemærkelsesværdigt lavt, skibenes størrelse og

kompleksitet taget i betragtning, og kun muligt takket være en høj grad af automatisering samt god uddannelse af alle om bord. Besætningens størrelse blev i 2013 øget til 117 for at give skibene en større udholdenhed. Chefen for fregatterne har rang af kommandørkaptajn. Fregatterne er underlagt 2. Eskadre og har hjemme i Korsør.

TEKNISKE OPLYSNINGER

Fregatterne af IVER HUITFELDT-klassen er egentlige orlogsskibe og bygget til krig. Skroget, der er i stål, er inddelt i 15 vandtætte sektioner, og skibene er designet til at holde sig flydende selv med gennemgribende skader under vandlinjen. Fregatterne er designet med så lav en radarsignatur som muligt, lav infrarød udstråling samt lav udstråling af undervandsstøj og lav magnetisk signatur for derved at opnå en stealth-effekt. Internt er skroget inddelt i seks havarizoner, der indeholder fem citadeller - områder, hvor besætningen kan beskyttes mod påvirkning fra atomare, biologiske eller kemiske våben. Skibene er udstyret med fire dieselmotorer, der giver en topfart på over 28 knob.

Centralt i designet af Søværnets enheder er det såkaldte flexkoncept, hvor skibenes våbensystemer er placeret i containere, der gør det nemt og hurtigt at flytte dem fra skib til skib. Det giver en høj grad af fleksibilitet, hvor våbenpakken kan skræddersyes til den pågældende mission, og konceptet omfatter i dag også containere designet til for eksempel forureningsbekæmpelse og søredning. IVER HUITFELDT-klassen er klargjort til samme 127-mm-kanon, som støtteskibene er udstyret med, men der er endnu ikke blevet afsat penge til en sådan anskaffelse, som koster et trecifret millionbeløb. Fregatterne er derfor i stedet udrustet med to 76-mm pjecer af den her viste type.

Nervecentret i et moderne orlogsskib er operationsrummet (i daglig tale O-rummet), der normalt ligger nær broen. I O-rummet samles alle oplysninger fra fregatternes sensorer, der kan holde styr på op til 1.000 mål samtidig. Det er derfor fra O-rummet, at chefen styrer kampen, hvis det skulle komme så vidt.

IVER HUITFELDT-klassen har siden 2016 opereret med de nye skibsbaserede helikoptere af

▲ I perioden 4. marts til 27. april 2019 opererede fregatten Niels Juel sammen med det franske hangarskib Charles de Gaulle. Fregatten bistod her med luftrumskontrol, mens hangarskibet opererede i den østlige del af Middelhavet, Rødehavet, Adenbugten og den nordlige del af Det Indiske Ocean.

▲ Forsvarets øgede fokus på Arktis betyder, at en af fregatterne fremover kan forventes indsat i det arktiske område minimum 60 dage om året. Da fregatterne ikke er designet til operationer i disse områder, skal de passe på is - både i vandet og på skroget, hvor sidstnævnte kan påvirke skibets stabilitet og evne til at benytte våbensystemerne. Fregatternes indsættelse i det arktiske område forventes derfor fortrinsvis at blive i sommermånederne.

Seahawk-typen. Fregatternes helikopterdæk er designet til at kunne klare helikoptere med en vægt på op til 20 tons, hvilket giver mulighed

for eksempelvis at benytte det amerikanske forsvars store Chinook-helikoptere.

Alsiddighed er det ord, der bedst beskriver fregatternes våbenmæssige udrustning. Det centrale fokus er på luftforsvar, men fregatterne er også fuldt ud i stand til at bekæmpe mål på overfladen og i mindre grad også landmilitære mål i kystnære områder.

Til beskyttelse mod blandt andet missiler er fregatterne udstyret med et såkaldt Close-In Weapon System (CIWS), der består af en radarstyret 35-mm-maskinkanon med en meget høj skudhastighed. Missilangreb kan også forsøges forpurret ved at afskyde chaff eller flares, der er i stand til at forstyrre det angribende missils radar eller varmesøgende sigtesystem. Fregatterne er også udrustet med et torpedosystem, der kan bekæmpe mål under havoverfladen. Mange af Danmarks geostrategiske modstandere råder over ubåde, og for at øge muligheden for at opdage neddykkede fartøjer blev der i forsvarsforliget 2018 afsat penge til at indkøbe et antal sonarsystemer, som skal kunne flyttes rundt mellem de tre fregatter og de to støtteskibe. Begge skibsklasser er allerede udrustet med en skrogmonteret sonar, men det nye system, der vil bestå af en sonar, der slæbes et stykke agter for skibene, og som vil øge evnen til at detektere neddykkede mål betragteligt.

De tre fregatter kostede samlet cirka 5 milliarder kroner i anskaffelse, hvilket sammenlignet med lignende udenlandske orlogsskibe var bemærkelsesværdigt lavt. Hovedårsagen til, at det lykkedes at holde prisen så lav, var flexkonceptet, der gjorde det muligt at genbruge en række våbensystemer fra blandt andet Søværnets patruljefartøjer af FLYVEFLSKEN-klassen, der blev udfaset i oktober 2010.

Forsvarets Skibsprogram

Kilde: Forsvaret

Kontreadmiral Torben Mikkelsen er fra 1. juni 2022 tiltrådt stillingen som programchef for Forsvarets Skibsprogram, der formelt oprettes pr. samme dato.

Forsvarets Skibsprogram får til opgave at planlægge og koordinere fremtidige skibsprojekter i takt med, at det fornødne beslutningsgrundlag er tilvejebragt.

Forsvarets Skibsprogram vil kunne komme til at bestå af en række koncentrværgående projektkontorer, der arbejder med for eksempel design og byggeri. Projektkontorer skal i den forbindelse sikre, at forhold vedrørende materiel, etablering og infrastruktur, organisering, uddannelse og personel favnes i projektet.

Selve materielanskaffelsen gennemføres i regi af Forsvarsministeriets Materiel- og Indkøbsstyrelse i et tæt samarbejde med Forsvarets Skibsprogram.

Jubilarstævne 2022

*til minde om indkaldelsen til Søværnet
afholdes på Holmen/Nyholm*

søndag d. 28. august 2022 kl. 10-16

Årets stævne er for indkaldelsesårgangene med endetal: 2 & 7 Jubilæumsår: (25 – 40 – 50 – 60 – 65 – 70 – 75 – og 80 år). Deltagelse er ikke betinget af medlemskab af Marineforeningen.

Ikke-jubilarer blandt Marineforeningens medlemmer kan også tilmelde sig - jubilarer har dog fortrinsret.

DELTAGERPRIS:

Medlemmer	kr. 300,-
Ikke-medlemmer	kr. 350,-

STÆVNEPROGRAM:

kl. 10-10:20	Ankomst og registrering ved Nyholmsporten
kl. 10:25	Samling, andagt & kranselægning
kl. 10.40	Kort march m. Kvindelige Marineres Musikkorps
kl. 11-11:45	Stævnets officielle del afholdes i Planbygningen
kl. 11:50-12:50	STÆVNEPAUSE med holdvis fotografering
kl. 13:00	Skafning & kammeratligt samvær i Planbygningen
kl. 16:00	Tak for i dag.

SKRIFTLIG TILMELDING OG BETALING SENEST TORSDAG D. 30. JUNI 2022

sendes til (mail foretrækkes):

landskontoret@marineforeningen.dk

POSTADRESSE:

Marineforeningen

Trondhjems gate 5 kld., 2100 København K.

Betaling skal ske til bankkonto:

Reg.: Nr. 1551 - Kontonr.: 000 200 1608

Indbetaling mærkes 'JUBILARSTÆVNE', og skal være ledsaget af **tydeligt: navn, mailadresse, (eller postadresse) telefonnummer, indkaldelsesårgang og primært tjenestested**

Medlemmet bedes desuden påføre afdelingsnavn og hovednummer.

Tilmeldte deltagere vil modtage detaljerede stævneinformationer medio august.

VEL MØDT!

Gert A. Larsen

Marineforeningens Jubilarudvalg

SIMAC har holdt rejsegilde på havnen i Svendborg

Kilde: Simac

Tirsdag den 5. april fejrede 300 gæster, at byggeriet af fremtidens maritime uddannelsesinstitution har fået krans på toppen. Rejsegildet foregik i bygningens centrale atrium som et festligt arrangement for både håndværkerne, de studerende og underviserne på SIMAC samt repræsentanter for byen og de fonde, der har været med til at muliggøre byggeriet.

Bygherren, SMUC Fonden, bød velkommen og takkede de mange, der har stået fadder til det imponerende læringshus, der rejser sig ved vandet i smukke Svendborg.

Håndværkerne blev takket for flot arbejde og for at tage imod besøg på en sikker arbejdsplads, som har været forskånet for alvorlige ulykker. Med utallige hurra-råb blev byen og det maritime Danmark ønsket tillykke med projektet, der efter planen bliver indviet af SIMAC i sommeren 2023.

I sin tale sagde bestyrelsesformand Frederik Ejlers, SMUC Fonden, blandt andet:

– Vi er stolte over at være kommet så langt, at vi kan invitere flere hundrede mennesker indenfor under tag. Tak til alle, der står bag realiseringen af projektet, og som arbejder koncentreret for at færdiggøre byggeriet. På sin vis er rejsegildet en anledning til at glæde sig endnu mere til om godt et år, hvor bygningen bliver indtaget af de studerende som en levende maritim myretue. Midt i byen. Midt i havnen.

Direktør Jesper Bernhardt, SIMAC, slog også de positive toner an.

– Det ny SIMAC er allerede i dag et meget attraktivt sted at uddanne sig. I nye rammer på havnen, ved siden af erhvervsparken, bliver vi en endnu stærkere læringsmotor. Nærmest en skrueaksel for byens udvikling - som ovenikøbet igen får vand under sig.

Blandt talerne var også direktør Mads Lebech, A.P. Møller Fonden, der fastslog, at den nye skole i Svendborg fastholder byens status - både som søfartsby og som uddannelsesby. Folk vil komme langvejs fra for at gå på SIMAC.

▲ En frisk vestenvind satte sving i krans og flag ved rejsegildet den 5. april 2022 for byggeriet af fremtidens maritime uddannelsesinstitution i Svendborg. (Foto: Tim Kildeborg Jensen)

Og SIMAC vil udover at uddanne også være rugekasse for innovation i de mange virksomheder på Sydfyn, der leverer teknologier til hele verdens skibsfart.

Svendborg Kommunes borgmester Bo Hansen fremførte den påstand, at de mange gode visioner for udviklingen af byen og havnen nu materialiserer sig.

– Intet er bedre til at bygge bro mellem fortidens maritime historie og fremtidens levende havn end en uddannelsesinstitution. Den skaber liv, udvikler talent, styrker erhvervslivet og er med til at udvikle havnen til glæde for os alle sammen, lød det fra borgmesteren.

FAKTA:

- SIMAC bliver opført af den private erhvervsdrivende fond Fonden Svendborg Maritime Uddannelsescenter (SMUC).
- Projektet er blandt andet muliggjort takket være en betydelig donation på 100 millioner kroner fra Den A.P. Møllerske Støttefond og en donation på 10 millioner kroner fra Dampskibsselskabet Orients Fond. Hertil kommer yderligere donationer fra blandt andet Den Danske Maritime Fond, Lauritzen Fonden, Sydfyns Elforsynings Almennyttige Fond og Sydfyenske Dampskibsselskabs Fond.
- Det ny SIMAC er tegnet af C.F. Møller Architects og EFFEKT med C.F. Møller Architects som totalrådgiver. Ingeniørrådgiver er MOE A/S, bygherrerådgiver er VITA Ingeniører og MT Højgaard Danmark er hovedentreprenør.

BYGNINGEN I TAL:

- Det ny SIMAC bliver på 12.500 m² brutto og får plads til 1.000 studerende.
- Fællesarealer udgør 1.880 m². Herunder Campustorvet, Open Learning Center og Student Service.
- Undervisningsarealer udgør 6.585 m². Herunder undervisningslokaler i forskellige størrelser, to auditorier, en række forskellige laboratorier/værksteder samt simulatorcenter med virtuelle læringsmiljøer.
- Administration udgør 320 m² med kontorer og mødelokaler til ledelse og administration.
- Teknisk service udgør 1.215 m², herunder teknikrum, vaskerum, depoter og servicefaciliteter fordelt i bygningen.

Det Blå Danmark har over 100.000 personer på lønningslisterne

Kilde og foto: Danske Rederier

Søfartsstyrelsens årlige rapport "Beskæftigelse og produktion i Det Blå Danmark", der udkom medio april, oplyser, at præcis 64.413 er ansat i branchen. Medregner man følgeerhvervene og de indirekte stillinger, som kan knyttes til Det Blå Danmark, vokser tallet til 102.521. Det er en stigning på godt 5.000 personer ift. 2019.

– Skibsfarten er Danmarks største eksporterhverv, og de ansatte i Det Blå Danmark har længe været en af de grupper, som skaber stor værdi for Danmark. Med over 100.000 ansatte, når man tæller følgeerhverv med, er de maritime erhverv en stor og vigtig branche herhjemme, hvis omdømme og kvalifikationer er verdenskendte, siger Jacob K. Clasen, viceadm. direktør i Danske Rederier.

Ser man på, hvor meget de ansatte i Det Blå Danmark og følgeerhvervene skaber i værdi for Danmark, ligger de højt på listen.

Produktionen i Det Blå Danmark svarer til 8,7 procent af den samlede danske produktion og 4,3 procent af bruttoværditilvæksten (BVT) i

▲ Denne søfarende fra Rederiet Norden er én af de over 100.000 m/k'er, der har job i den maritime sektor i Danmark.

den samlede økonomi. Inklusive det indirekte bidrag gennem efterspørgsel efter varer og tjenester i andre danske brancher er det samlede bidrag på hhv. 10,1 og 5,6 procent.

For hver beskæftiget skaber Det Blå Danmark ca. dobbelt så stor bruttoværditilvækst som en gennemsnitlige branche i dansk økonomi.

– Vi har gennem mange år skabt en branche med høj produktivitet, som er gavnlig for sam-

fundet. Vi er en international branche, som opererer over hele verden, men vi har konkurrencedygtige forhold herhjemme, og det betyder, at vi kan opretholde en stærk maritim sektor, som nu beskæftiger over 100.000 medarbejdere, uddyber Jacob K. Clasen.

God gang i tobisfiskeriet

Ifølge Fiskeritidende og Fiskeristyrelsen startede fiskeriet efter tobis i år den 18. april. Dette på baggrund af rådgivning fra et enigt erhverv.

Den danske initialkvote for 2022 er på i alt 83.123 tons, hvilket er ca. 12.000 tons mindre end den afsatte mængde i 2021. Den samlede landede mængde i 2021 udgjorde 71.364 tons, svarende til en værdi på 194,6 millioner kroner.

I 2022 er kvoten i det kystnære område langs den jyske vestkyst og i Skagerrak (tobisforvaltningsområde 2r), steget fra 4.717 tons i 2021 til 67.232 tons i 2022.

Der er afsat i alt 15.000 tons tobis til rationsfiskeri. De afsatte mængder er fordelt med 3.000 tons i tobisforvaltningsområde 3r og 12.000 tons i tobisforvaltningsområde 2r. Ka-

lenderugerationen er fastsat til 100 tons pr. fartøj. Fiskeri af tobis kræver tilladelse, som udstedes af Fiskeristyrelsen efter ansøgning.

Personellet er altafgørende

Selv om den russiske invasion i Ukraine unægteligt er en trist og ulyksalig baggrund, så har den ført til en sikkerhedspolitisk opvågnen på Christiansborg. Manifesteret i det nationale kompromis med en øjeblikkelig saltvandsindsprøjtning på i alt 7 mia. kr. i 2022/23 og et håndslag på at opfylde NATO's målsætning på 2% af BNP. Det gavner ikke noget at prøve at placere et ansvar for den situation, vi eller vores allierede nu står i, men vi kan have en berettiget forventning om, at alle muligheder nu udnyttes for hurtigst muligt at få standset ulykken og genskabe et forsvar, som både vi og vores allierede kan have tillid til.

Ingen må være i tvivl om, at opgaven er kolossal. Vi er langt fra at indfri målsætningerne fra både forrige og indeværende forlig. For ikke at tale om det styrkemål, vi har stillet NATO i udsigt. Vi har hverken det nødvendige materiel eller personel, og hele mindsettet er flyttet fra at skabe militær effekt på kamppladsen til en kamp for outsourcing, facility management og diversitetsstrategier.

Forsvaret er ikke som nogen anden statslig arbejdsplads, og det er nu på høje tid, at de regnearksfikserede virksomhedsteoretikere viger pladsen for Clausewitz, Mahan, Douhet og Warden. Jeg taler ikke for, at alle i Forsvaret nu skal bære uniform, men det nytter heller ikke noget at fastholde politikken om, at alle stillinger, der ikke direkte kræver militær ansættelse, i udgangspunktet er civile. Det fjerner fokus fra opgaven og mindsker robustheden. Alternativt var der vel heller ikke noget i vejen for at kræve, at alle civil ansatte har modtaget militær uddannelse, der gør dem indsættelsesbare - når deres fredsfunktion i yderste situation bliver overflødig.

Uanset hvad man vil med værnepligt, og hvilke kapaciteter man politisk ender med at ønske sig, så vil den største udfordring formentlig blive, at Forsvaret reelt har mistet evnen til at opskalere.

Det bliver svært nok i sig selv at skaffe materiel. Her taler jeg ikke om eventuelle nye våbensystemer, kampvogne eller flådefartøjer. Mobiliseringsforsvaret er afskaffet, og der er derfor ikke lagre af håndvåben, udrustning eller uniformer til en ny mobiliseringsstyrke. Desuden er der et meget stort vedligeholdelsesmæssigt efterslæb på bygningsmassen, og der er ikke kapacitet til at indkvartere flere værnepligtige - slet ikke når de nødvendigvis skal være værnepligtige i længere tid.

Den største udfordring bliver at skaffe nok officerer og øvrige befalingsmænd. Der er ikke officerer eller øvrige befalingsmænd nok til den aktuelle struktur, og der skal bruges mange flere for at skalere. Det var ikke uden grund, at Tyskland efter fredsslutningen i Versailles valgte, at den begrænsede hær på 100.000 mand hovedsageligt skulle bestå af netop officerer og øvrige befalingsmænd, for dermed sikre man evnen til hurtigt at kunne skalere styrken ved at indkalde og uddanne menige soldater.

Politisk har man med uddannelsesreformen i Forsvaret reduceret hvervegrundlaget for officerer til et niveau, hvor man end ikke kan rekruttere og fastholde nok officerer til den

nuværende struktur, og med reformens 'just-in-time'-princip har man kastet den dygtige og erfarne soldat af alle grader under bussen. Personellet er ikke kun den vigtigste ressource - det er altafgørende. Hvis den aktuelle negative spiral skal brydes, skal afgangens standses, og tilgangen øges. Det kræver akut handling og koster en stor del af de afsatte 7 mia. kr., for lagrene skal fyldes, og de officerer og sergenter, der i næste forlig skal uddanne ekstra værnepligtige og konstabler, skal ansættes nu.

Sidst, men ikke mindst bør man politisk også indstille sig på, at man ikke i folkettingen kan afgøre, om 2033 er tidligt nok, eller om 2% er nok - det vil kun tiden vise. Med min erfaring fra adskillige forlig kan jeg godt se, hvorfor nogle mener, at 2033 er det realistiske mål, men jeg tror til gengæld også, at det er et skøn baseret på den aktuelle bemanning i indkøbsfunktionen, leveringsudfordringer og udbudsregler samt mangel på byggematerialer og håndværkere. Men det er der også politiske løsninger på. Det tog trods alt ikke 11 år for USA at gå fra et nær nul ved Pearl Harbour til at være verdens største militærmagt i 1945. Man skal bare oprigtigt ville det.

Til medlemmer af Danmarks Marineforening

Få del i overskuddet i et kundejet forsikringsselskab

GF Forsikring er ejet af kunderne. Det betyder, at det er dig, der får glæde af årets overskud - og ikke aktionærer. Når årets skader er gjort op, får du din andel af overskuddet retur i form af billigere forsikringer - også selvom du har haft en skade.

**Som medlem af Danmarks Marineforening kan du blive forsikret i
GF Forsvarsklubber - en del af GF Forsikring.
Se her, hvad du får:**

- ✓ **Del i overskuddet:** I 2020 var overskudsdelingen i GF Forsvarsklubber 15% på bilforsikringen og 5% på øvrige forsikringer.
- ✓ **Billig Autohjælp.** Det koster kun 385 kr. om året, så er du sikret assistance, hvis din bil ikke kan køre.
- ✓ **Bedst i test-forsikringer:** Forbrugerrådet Tænk har testet bilforsikring, indboforsikring, ulykkesforsikring og husforsikring som en samlet pakke og kåret GF Forsikring som Bedst i test.
- ✓ **Høj kundetilfredshed:** GF Forsikringer er placeret i toppen på Trustpilot og vurderes som 'fremragende'.

Få et tilbud, og se hvad et kundejet forsikringsselskab, kan betyde for dig.

Synes du, at GF Forsikring lyder som noget for dig?

Ring til os på 70 30 15 14

Husk, at det er nemt at skifte selskab. Siger du ja tak til tilbuddet fra GF Forsvarsklubber, så sørger vi for at opsiges forsikringerne hos dit nuværende selskab, og du får besked, når alt er på plads.

GF Forsvarsklubber

www.gf-forsvaret.dk • Tlf. **70 30 15 14** • **forsvaret@gfforsikring.dk**
Strandvejen 59 • 2100 København Ø • CVR-nr. 19 37 57 49

GF Forsvarsklubber tilbyder forsikringer via GF Forsikring a/s, som er et dansk forsikringsselskab omfattet af Garantifonden for skadesforsikringsselskaber.

*Overskud
til hinanden*

Medlemspleje i Kalundborg Marineforening

Den snart 100 år gamle marineforeningsafdeling i Kalundborg er en markant del af foreningslivet i den nordvestjællandske havneby. I forbindelse med redaktionens fortællerrunde om Danmarks Marineforenings på nuværende 75 lokalafdelinger har vi fået afdelingsformand Anker Verner Nielsen til at give et øjebliksbillede af Kalundborg Marineforening.

TRE BEN

— I Kalundborg Marineforening er vi i øjeblikket 101 medlemmer, som alle er medlem af både støtteforening og skyttelavet.

Skyttelavet har mellem 15 og 20 aktive skytter, som mødes på skydebanerne i kælderen under Kalundborg Hallerne hver søndag. Skytterne deltager i landsskyttelavets hjemmebaneskydning. Herudover har vi som regel fem til syv skytter med til landsskyttestævnet. Her er konkurrencen hård, men vi hjembringer dog ofte fine resultater.

Skyttelavet arrangerer afdelingens fregatskydning, som altid er en festdag med fin tilslutning. Vi starter med at mødes til morgenmad og hilser på den afgående besætning. Derefter køres der ud til skydebanen, hvor fregatten beskydes, indtil krudtkammeret sprænges. Efter skydningen returneres til marinestuen, hvor frokost og fejring af den nye besætning venter. Ligeledes afholdes der også en juleskydning, hvor præmieoverrækkelsen dog venter, til støtteforeningen afholder den årlige julefrokost.

FODEN UNDER EGET BORD

Vores marinestue er vores egen, og det giver en dejlig frihed. Vi er placeret lige ved siden af den gamle fiskerihavn og har en fin stue på ca. 100 kvadratmeter fordelt på halvandet plan. Stueetagen er som marinestue samlingspunktet i Kalundborg Marineforening. Stuen, der er smukt dekoreret med maritime effekter, har plads til 40 siddende personer til spisning samt et par ståpladser ved den tilhørende bar. På førstesalen er der plads til cirka 30 personer. Der er et lille køkken bag ved baren, hvor lettere skafning kan tilberedes.

I en bygning bagved, kaldet annekset, har vi indrettet et større køkken, der anvendes til vores bespisninger. Bygningen indeholder på første sal lager, kontor, bibliotek og udstilling af effekter fra Slopkisten.

▲ Kalundborg Marineforening ejer og holder til i denne lille, men smukke bygning med tilhørende annek.

▲ Den smukke bar pynter godt i marinestuen.

▲ Et overflødhedshorn af gastronomiske retter fyldte påskebordet, der for første gang blev præsenteret i påsken 2022.

▲ Marinestuen i Kalundborg Marineforening har plads til 40 spisende gæster.
(Fotos: Kalundborg Marineforening)

Støtteforeningen er en bærende del af afdelingen. Det er blandt andet støtteforeningen, der kører salg og arrangementer i marinestuen. Blandt andet lørdagsfrokost den første lørdag i måneden og servering af smørrebrød hver søndag. Herudover der afholdes de traditionelle årlige spisninger af ål, gule ærter, og kogt torsk. Der afholdes også årligt julebanko samt julefrokost.

Tirsdage efter lørdagsfrokoster mødes vores pudsehold om formiddagen og sørger for, at vores messing og andre effekter skinner om kap med solen, og derefter indtages en let frokost som tak for indsatsen.

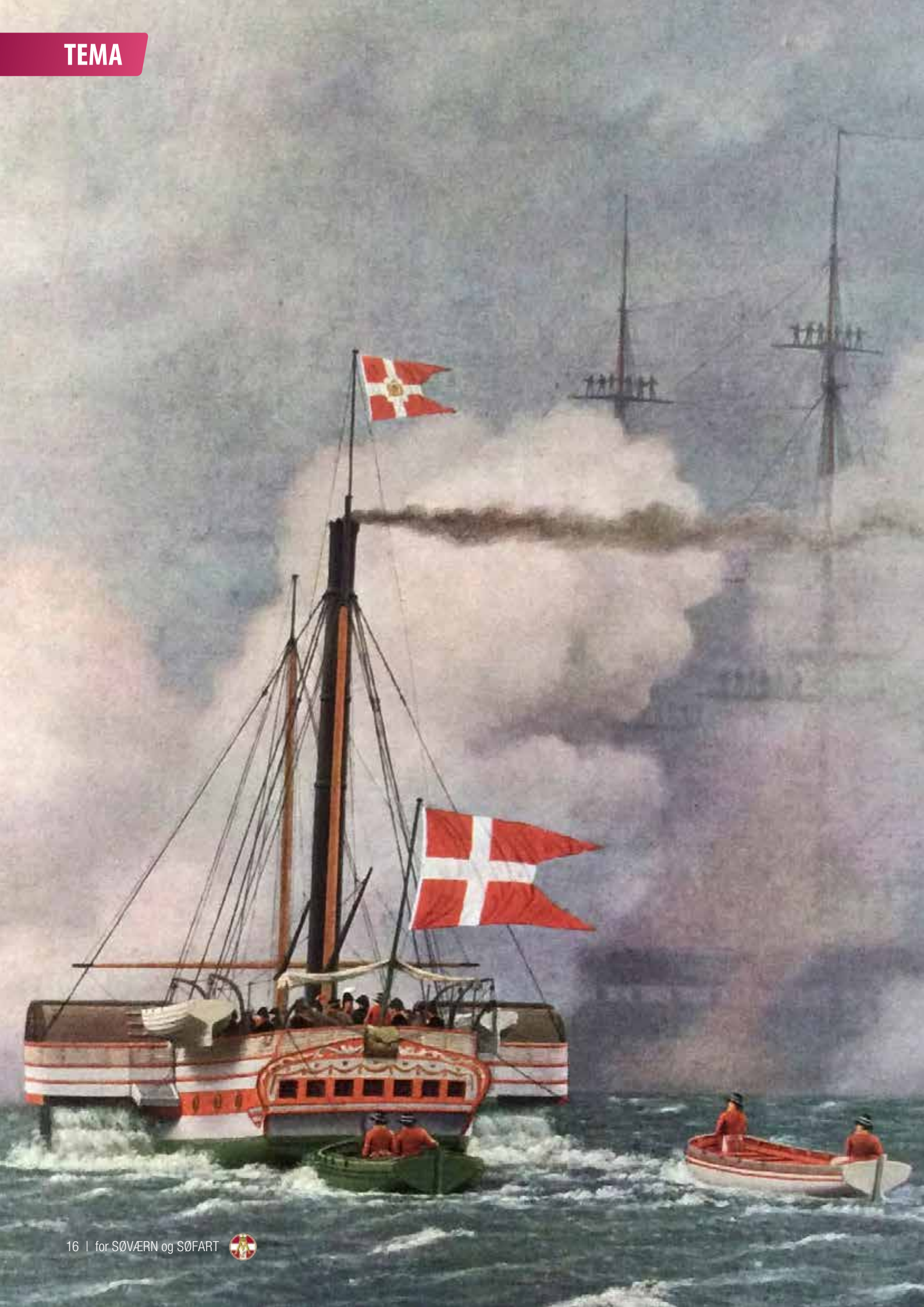
Som noget nyt har vi prøvet med en påskefrokost. Det var så stor en succes, at vores "mad-

mor", som også er vores kasserer, siger, at vi også holder en pinsefrokost.

En årlig sommerfest, som regel med grillmenu, finder vi også tid til, og den årlige sommerudflugt bringer os også lidt rundt omkring. Senest var vi på bådture fra Næstved til Karrebæksminde med efterfølgende frokost på restaurant De Hvide Svaner.

Alt i alt er vi en lille hyggelig forening, som efter vores bedste overbevisning er veldrevet, og hvor lidt under halvdelen af medlemmerne er aktive i arrangementerne og kommer forbi i stuens åbningstider i weekenderne. Der er som regel også medlemmer at finde i stuen om formiddagen i hverdage, afslutter Anker Verner Nielsen sin fortælling om forholdene i Kalundborg Marineforening anno 2022.

KONGESKIBET DANNEBROG 90 ÅR – KONGESKIBENES HISTORIE

Det danske kongeskib A 540 DANNEBROG har i år 90-års-jubilæum som skib og embedsbolig for danske monarker. Siden kommandohejsningen i 1932 har først Kong Christian X, siden Kong Frederik IX og nu Dronning Margrethe II brugt skibet på sommertogter rundt i Rigsfællesskabet samt på flere oversøiske togter. Medregner vi artilleriskibet NIELS JUEL, der efter kommandohejsningen i 1923 fra tid til anden blev udrustet til kongeskib på længere togter, har de danske monarker siden 1687 haft i alt ni større søgående enheder fra den danske Flåde og Søværn til deres rådighed. I nærværende tema vender vi historien om de danske kongeskibe.

(Tekst, kilder og foto: Leif Mortensen. De danske kongers skibe af Robert Steen Steensen. Hans Christian Bjerg. Forsvarsakademiet. Krigsmuseet. Rigsarkivet. Statens Museum for Kunst. Flåde Guide. Steen Møller. Wikipedia.

Danske Kongeskibe

*En kort oversigt af orlogshistoriker
Hans Christian Bjerg.*

Alle lande, der har haft flåder, har haft skibe, som regenterne, kongerne og høvdingene har benyttet sig af. Det har dog ofte været i forbindelse med krigstogter eller søslag. Fra vores tidlige historie kender vi fra slaget ved Svold år 1000, hvorledes den norske konge Olav Trygvason befandt sig om bord på skibet "Ormen hin Lange", der var større end alle de andre norske skibe. Herskerne befandt sig af indlysende grunde oftest på et af flådens største skibe eller det største. Når vi kommer op i nyere tid - efter år 1500 - er det mere sjældent, at konger som sådan har deltaget i krigstogter og søslag. Et godt eksempel på en undtagelse er Christian IV, der under slaget på Kolberger Heide i 1644 befandt sig om bord på hovedskibet "Trefoldigheden". Det var i øvrigt en ret dristig disposition. Kongen blev som bekendt såret, men kunne nemt være faldet, hvorved riget pludselig have stået uden konge!

Det almindelige blev derefter, at når konger havde behov for søværts transport, så udkommanderedes et af flådens skibe til denne opgave. I nogle tilfælde blev der justeret lidt på apering og faciliteter om bord, så rejsen ikke blev alt for primitiv for majestæten og hans ledsagere.

Der var altså ikke tale om egentlige kongeskibe, som udelukkende var indrettet til kongens brug. Man kan betegne dem som kongeligt udrustede skibe, der efter en konkret transportopgave blev afmonteret de royale faciliteter og fortsatte som krigsskib i flådens tjeneste.

I 1600-tallet så man imidlertid, at flere konger til jagt- eller fornøjelsesbrug anskaffede sig mindre fartøjer, som udelukkende blev anvendt til kongens personlige brug, og ikke indgik blandt flådens krigsskibe. For de dansk-norske kongers vedkommende var der søværts transportopgaver, når kongen skulle sættes over Store Bælt eller skulle besøge sit andet rige, Norge.

I slutningen af 1600-tallet så vi i Danmark, at der for første gang blev bygget mindre skibe,

▲ Kongens Lystfregat

der udelukkende var beregnet til kongens brug. Måske en følge af enevældens ønske om pragt efter fransk inspiration.

Det er kun de primære kongeskibe, der omtales i nedenstående oversigt. Jagter, skonnerter og mindre fartøjer, som har været beregnet til regenternes anvendelse, omtales ikke, ligesom skibe, der midlertidigt har været indrettet til kongeligt ophold heller ikke her medregnes som egentlige kongeskibe.

"ELEPHANTEN"

I 1678 blev en erobret mindre svensk fregat ombygget til Christian V's brug. Den fik navnet "Elephanten", opkaldt efter Elefantordenen. Fregatten ses også omtalt som "Liden Elephant". Kongen ønskede dog et lidt større fartøj, så i 1687 søsattes kongens lystfregat, der også fik navnet "Elephanten". Det var bygget af den indkaldte engelske skibsbygger Francis Sheldon. I Modelsamlingen findes en fantastisk samtidig model af dette skib, der viser den prægtige udsmykning på agterspejlet med elefanten fra Elefantordenens kæde. Den lille lystfregat havde et ringe dybgående, hvad der understregede, at skibet primært var

beregnet til fornøjelsesture for kongen og den kongelige familie. Dette skib fortjener betegnelsen som det første egentlige kongeskib i Danmark. Det var fra køllægningen beregnet til kongens brug. Man kan således hævde, at de danske konger gennem over 350 år har haft rådighed over skibe udelukkende beregnet til kongelig anvendelse.

"KONGENS REJSEJAGT"

Måske har Christian V følt, at der alligevel var begrænsninger i anvendelsen af den lille fregat. For han beordrede bygget en lidt større rejsefregat, der stod færdig i 1690. Den fik navnet "Cronen", men ses også omtalt som "Kongens Rejsejagt". Det var om bord på dette skib, at Frederik IV blev overført til Norge i 1704 for i perioden 29. maj-31. august at besigtige landet. I anledning af krigsudbruddet i 1709 overdrog kongen beredvilligt skibet til at indgå i flådens tal. Det overlevede krigen og udgik først i 1728.

"POMMERN"

I 1720 blev en erobret svensk fregat ombygget til kongeskib og kaldt "Pommern" og forsynet med en prangende udsmykning på agterspejlet

og sidegallerierne. Frederik IV døde i Odense i 1730, og hans bære blev om bord på "Pommern" bragt til København. Skibet skulle have bragt Christian VI til Norge i 1732, men rejsen blev udsat, og året efter sejlede kongen til Norge om bord på orlogsskibet "Prinsesse Charlotta Amalia". Derefter anvendtes "Pommern" ikke som kongeskib, men overgik til flådens brug.

"CRONJAGTEN"

Det blev så besluttet atter at bygge et egentligt kongeskib i 1742. Det skulle navngives "Cronjagten", og forventedes færdig i 1744. I 1743 samledes en stor dansk-norsk flåde på grund af spændingerne til Rusland og Sverige. Flåden havde derfor brug for skibe, og Flådens ledelse indstillede til kongen, at hans fregat blev bygget færdig som en almindelig fregat. Kongen måtte så for denne gang opgive et kongeskib. Skibet fik i øvrigt navnet "Falster" og brændte i 1753 i forbindelse med en ekspedition til Marokko.

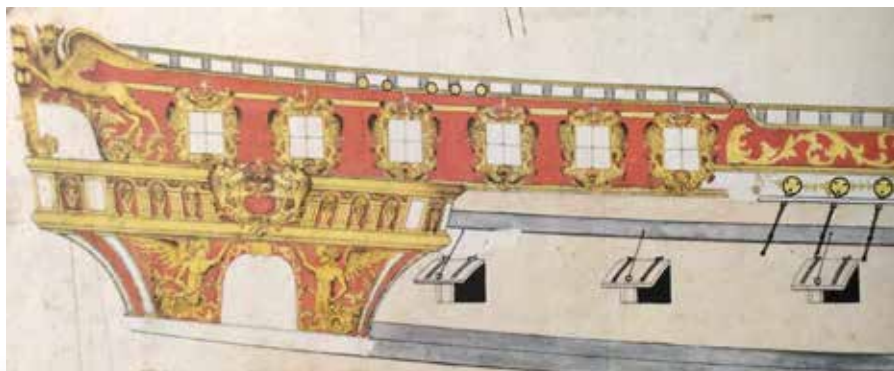
"ØRNE" (1)

Som erstatning til "Cronjagten" indkøbtes i 1744 en mindre jagt til at ligge parat i Korsør for i påkommende tilfælde at føre kongen eller kongelige personer over Bæltet. Den blev kaldt "Ørnen" og blev behørigt apteret og udsmykket, så kongen standsmæssigt kunne fragtes over Bæltet. Der eksisterer nogle fine tegninger fra ombygningen og indretningen til kongelig lystjagt. Allerede i 1755 overdrog kongen imidlertid jagten til Admiralitetet. Den udgik af flådens tal i 1768.

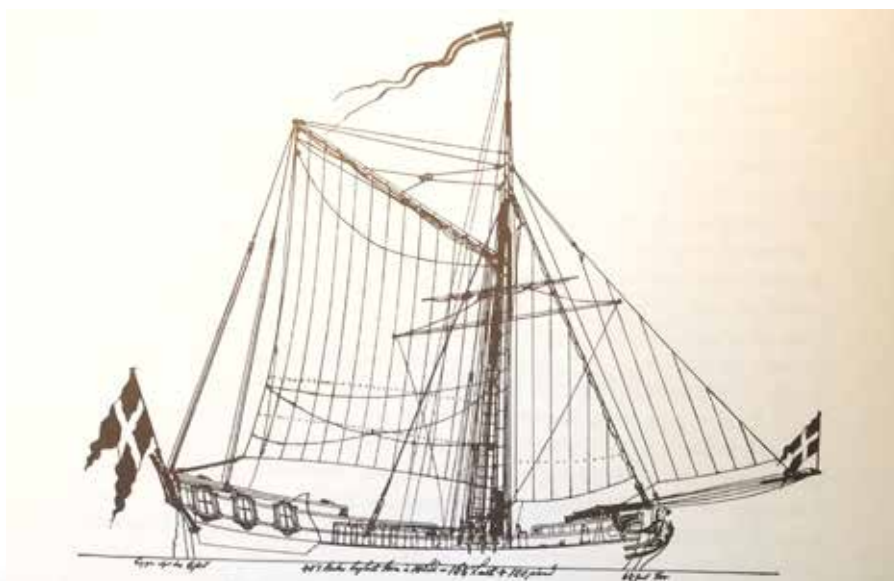
"ØRNE" (2)

Under Frederik V 1746-1766 blev der ikke bygget nogen kongeskibe, men i 1776 byggedes under fabrikmester Henrik Gerners ledelse et nyt kongeskib. Det overtog den tidligere jagts navn "Ørnen". Det var et ægte kongeskib. Prægtig ornamentik prydede agterspejl og sidegallerier, ligesom skibet havde smukt dekorerede saloner. Interessant er det, at kongen og hans familie allerede i 1777 med dette skib foretog en rundrejse til de danske øer - som den første danske monark.

Da "Ørnen" stod foran en omfattende hovedreparation, valgte man at udfase skibet allerede i 1791. Hensigten var at bygge et nyt skib efter tegningerne til "Ørnen", så ornamenteringen blev afmonteret til brug på et nyt kongeskib.

▲ Pommeren

▲ Ørnen

"CRONPRINTZENS LYSTFREGAT"

I mellemtiden var der sket det, at den engelske konge, der var Kronprins Frederiks onkel, forærede denne en lille lystfregat. Den kom til København 1785. Den blev ikke navngivet, men ses benævnt "Cronprinsens Lystfregat". I forbindelse med den korte krigssituation i 1788, hvor danske tropper af alliancehensyn måtte rykke ind i Sverige, sejlede kronprinsen til Norge om bord på denne lystfregat. De urolige tider i begyndelsen af 1800-tallet medførte, at kronprinsen ikke fik tid til at benytte lystfregatten. Da englænderne tog den dansk-norske flåde i 1807, respekterede de den engelske gave og lod lystfregatten forblive i København. Af indlysende grunde ønskede kronprinsen ikke at beholde skibet. Det blev med engelske krigsfanger om bord sejlet til England og givet tilbage til den engelske konge.

I de første år af 1800-tallet blev der bygget et par mindre fartøjer beregnet til kongelig brug,

men de blev ikke anvendt. De gik ned eller forsvandt i 1807. Et af dem, der hed "Ørnen", blev taget med til England. Englænderne bibeholdt i vid udstrækning de oprindelige navne fra erobrede skibe. I Royal Navy kom dette skib til at hedde "HMS Ornen"!

"KIEL"

Efter 1814 og adskillelsen fra Norge var pengene små til genopbygningen af en flåde. I 1819 havde Danmark fået det første dampdrevne skib, og flere flåder havde på forsøgsbasis anskaffet sig små dampfartøjer. Frederik VI var interesseret i at få stillet et fartøj til rådighed, men det var vanskeligt at skaffe midler. Marinen var imidlertid meget interesseret i at få indkøbt et mindre dampskib, således at det kunne undersøges, hvorledes sådanne fartøjer kunne indgå i flåden sammen med de eksisterende sejlskibe. Man fandt derfor på at kombinere de to nævnte funktioner. Der blev i England i denne hensigt indkøbt et lille dampskib, som ►

fik navnet "Kiel" og som ankom til København 1824. Den danske flåde havde derved fået sit første dampdrevne skib, og kongen havde fået sit kongeskib. I England apterede man skibet efter inspiration fra det engelske kongeskib.

Frederik VI var meget glad for at sejle, og benyttede det straks efter ankomsten til en længere tur til Eckernförde. I årene frem til kongens død i 1839 blev "Kiel" benyttet hver sommer af kongen til sejlads rundt omkring i Danmark. En god tradition, som de danske regenter siden har forsøgt at leve op til.

"ÆGIR"

Efterfølgeren Christian VIII benyttede sig også efter tronbestigelsen i 1840 af sejlads med skibet, men det besluttedes allerede i 1840 at lade bygge et rigtig kongeskib. Det blev bygget i England, og ved apteringen blev der taget højde for, at det skulle anvendes som kongeskib. Navnet blev "Ægir", og det ankom til København allerede i efteråret 1841. Christian VIII benyttede derefter skibet hver sommer i sin korte regeringstid frem til 1848. Skibet blev under treårskrigen stillet til rådighed for Marinen og var senere i 1851 og 1853-55 udrustet som kongeskib. I 1857 blev det stillet til rådighed for Postvæsenet og ophuggedes senere i 1873.

"SLESVIG"

Frederik VII ønskede i 1853 at få et skib til kongelig anvendelse, der skulle erstatte "Ægir". Valget faldt på et dampskib, der var bygget i England i 1845, og som havde sejlet som rutebåd mellem København og Kiel. Skibet blev overtaget af Marinen i 1855 og fik navnet "Slesvig", et "Dampskib bestemt til Hs. Majestæt Kongens allerhøjeste Brug". Det blev behørigt udsmykket, apteret og udstyret med en galionsfigur symboliserende Slesvig. En del af panelerne fra en af salonerne er stadig bevaret på Holmen.

Frederik VII benyttede flittigt skibet hver sommer. I december 1863 førtes den afdøde konge til København fra Flensborg på dette skib, hvor han havde tilbragt mange behagelige timer. "Slesvig" blev i tiden efter krigen i 1864 og frem til 1879 meget benyttet af den nye monark Christian IX og den kongelige familie, bl.a. i forbindelse med de giftermål, der gennemførtes. Om bord på "Slesvig" sejledes således en prinsesse til Skt. Petersborg og en prins til

▲ Dannebrog (2)

Stockholm. Fra 1869 og frem til 1879 blev de årlige sejlads om sommeren rundt i det danske rige genoptaget. "Slesvig" ophørte som kongeskib i 1879 og blev ophugget i 1884.

"DANNEBROG" (1)

I slutningen af 1870'erne var "Slesvig" ved at være nedslidt, og bygningen af et nyt kongeskib blev planlagt. Tegningerne til det nye kongeskib blev approberet i 1878. Skibet skulle bygges i Danmark på Burmeister & Wain. Det blev søsat den 6. oktober 1879. Med en længde på 60 meter var det det største kongeskib, en dansk monark havde haft til rådighed. Efter 1860 var der ikke tilgået Marinen dampskibe med skovlhjul. Det var derfor bemærkelsesværdigt, at man valgte at bygge en hjuldamp til kongens brug. Forklaringen var bl.a., at hjulkasserne på siderne bevirkede, at skibet, der kun kunne sejle 12-13 knob, til gengæld fik roligere bevægelser i søen.

På den første sejlads i 1880 inviterede Christian IX Rigsdagens medlemmer til en tur med det nye skib, så de kunne se, hvad det var, de havde bevilget penge til.

"Dannebrog" blev som "Slesvig" et stort aktiv for den danske kongefamilie. Som "Europas svigerfader" havde kongen god brug for sit skib. Skibet var med ved så at sige alle større begivenheder i kongefamilien. I 1905 bragte det Prins Carl til Norge for som Håkon VII at overtage den norske trone.

Dannebrog viste sig at være et ganske godt søskib og klarede fint ture til Rusland, England og Norge, hvor Trondheim bl.a. besøgte. Det blev forlænget og hovedrepareret 1906-07 i forbindelse med, at Frederik VIII besteg tronen. I 1912 afhentedes Frederik VIII's bære i Nordtyskland om bord på "Dannebrog".

Det nye kongepar Christian X og Dronning Alexandrine var meget glade for at sejle med "Dannebrog". Skibet havde i lighed med andre skibe i den danske flåde haft sort skrog med gul overbygning. Disse triste farver havde dog altid irriteret den nye dronning, der ved overtagelsen fik bevirket, at skibet blev malet helt hvidt, en farve det beholdt, indtil det blev udfaset i 1931. Det nye regentpar benyttede kongeskibet i et hidtil uset omfang. Prinserne Frederik og Knud fik også gennem ophold om bord interesse for sølivet – noget, der som bekendt fulgte dem resten af livet.

"DANNEBROG" (2)

Efter 50 år i tjenesten var "Dannebrog" ved at være udtjent. Et nyt "Dannebrog" blev planlagt og sat på bedding. Søsætningen fandt sted den 10. oktober 1931. Det blev taget i brug i 1932 for 90 år siden. Resultatet var en ualmindelig smuk jagt af klassisk tilsnit. Christian X var meget begejstret for skibet, og efter den første tur udtalte han, at han "ikke ville i land"! Skibet viste sig også at være en godt søskib, der uden besvær klarede en rejse til Færøerne og Island i 1936. Den længste rejse et dansk kongeskib havde foretaget indtil da.

Efter 1947 overtog Frederik IX "Dannebrog" og fortsatte den intense og traditionelle brug af skibe. En interesse og begejstring, der også er karakteristisk for den nuværende monark, Dronning Margrethe II.

"Dannebrog" er et unikt skib på alle tænkelige måder. Det er klassisk smukt, det er velsejlen- de og velindrettet, og det har opnået en alder af 90 år, hvad der er ganske sjældent for et skib. Ikke desto mindre virker det, som om det er taget i brug i år!

I 350 år har de danske monarker rådet over et skib beregnet til deres brug, og i 150 år har kongeskibet virket som en symbolsk og uløselig del af Danmark og det danske monarki.

▼ Kongeskibe har altid været et godt og oplagt emne for skibsmodelbyggere. Således også for det 79-årige medlem af Gilleleje Marineforening Heike Wilm, der blandt meget andet har bygget en model af kongechaluppen. Kongechaluppen er stationeret på Nyholm og bruges til at sejle de kongelige til og fra DANNEBROG, når den ligger i bøjen ud for kajanlægget Elefanten. På vedstående foto ses afdelingsformand i Gilleje Marineforening Steen Møller med den smukke model. Steen Møller var i en årrække fører af kongechaluppen.

DISTRIKT

STORKØBENHAVN, BORNHOLM & GRØNLAND

Distriktformand: Gert Allan Larsen
Tlf.: 20 43 87 96, E-mail: gert-allan@larsen.dk
Roskilde, Kongens Lyngby, Amager, København, Brøndby, Ishøj, Godthåb og Bornholm

DISTRIKT

NORDSJÆLLAND

Distriktformand: Palle Pedersen
Tlf.: 20 10 50 53, E-mail: jytpal@gmail.com
Helsingør, Hørsholm/Rungsted, Gilleleje, Hundested, Frederikssund og Frederiksværk

DISTRIKT

VESTSJÆLLAND

Distriktformand: Søren Brusgaard
Tlf.: 21 42 30 14, E-mail: ksbrusgaard@gmail.com
Kalundborg, Nykøbing Sjælland, Slagelse, Holbæk, Korsør og Skælskør

DISTRIKT

SYDSJÆLLAND & ØERNE

Distriktformand: Niels Chr. Rasmussen
Tlf.: 40155047, E-mail: stoftex@live.dk
Næstved, Møen, Køge, Vordingborg, Stevns, Nakskov og Nykøbing Falster

DISTRIKT

FYN

Distriktformand: Erik Jørgen Bodal
Tlf.: 40 45 30 11, E-mail: erik@bodalenergi.dk
Odense, Bogense, Svendborg, Nyborg, Assens, Kerteminde, Marstal, Ærøskøbing, Faaborg, Langeland og Middelfart

DISTRIKT

SYD- & SØNDERJYLLAND

Distriktformand: Per Dichmann Hansen
Tlf.: 22 48 88 43
E-mail: dmfdistriktsosjylland@gmail.com
Tønder, Esbjerg, Fanø, Ribe, Padborg/Graasten, Sønderborg, Fredericia, Kolding, Haderslev, Aabenraa og Vejle

DISTRIKT

MIDTJYLLAND

Distriktformand: Lars Gjættermann
Tlf.: 29 63 21 13, E-mail: gjaet@post.tele.dk
Aarhus, Randers, Grenaa, Ebeltøft, Viborg, Horsens, Samsø og Skanderborg

DISTRIKT

NORDVESTJYLLAND

Distriktformand: Per Toftum Larsen
Tlf.: 40 15 58 93, E-mail: pertoftum@live.dk
Skive, Lemvig, Ringkøbing/Hvide Sande, Hanstholm/Thisted, Glyngøre, Morsø, Thyborøn, Struer og Løgstør

DISTRIKT

NORDJYLLAND

Distriktformand: Charley F. Pedersen
Tlf.: 23 65 04 28, E-mail: cfp@post.tele.dk
Frederikshavn, Aalborg, Nibe, Skagen, Hals, Hjørring, Hadsund, Hirtshals og Hobro

Notesiderne indeholder variable relevante informationer, foto samt permanente siteoplysninger fra afdelingerne. Deadline for siterettelser og informationer er altid den 15. i månederne februar, april, juni, august, oktober og december.

LANDSFORMANDEN

Når I læser dette, er Sendemandsmødet i Løgstør overstået, og for deltagere har det forhåbentlig været en rigtig god oplevelse. Arrangørerne har i hvert fald gjort deres yderste. Det gælder både folkene fra Distrikt Nordvestjylland og ikke mindst personalet på Løgstør Parkhotel m.fl. Så herfra skal lyde en kæmpe TAK til alle dem, der "bar".

Tilmeldingsprocessen har pr. tradition igen været udfordrende på flere måder. For nogle har adgangen til informationerne via hjemmesiden været udfordrende, og dette har jeg gladelig hjulpet adskillige med at overkomme. Jeg er dog også bevidst om, at vidensdelingen i afdelingsbestyrererne ikke altid er optimal med bl.a. adgangskoder etc.

Noget, som vi nok skal arbejde lidt mere med i fremtiden, er at øge antallet af deltagende afdelinger. I år har 16 afdelinger overhovedet ikke reageret på de udsendte informationer og dermed hverken meldt sig til eller fra uagtet, at afbud også var ønsket. Vel vidende at dette langt fra er enestående for i år, synes jeg nu alligevel, at det er en uskik. En invitation fra tante Oda besvarer man da naturligvis inden for den angivne tidsfrist (S.U.) og i samme format, som den blev modtaget (brev, e-mail, telefonisk). Hvor svært kan det være?

Afbud er modtaget fra 11 afdelinger, og igen er nogle begrundet i prioriterede familiebegivenheder i netop storebededagsferien og enkelte desværre med en klang af "tøsefornærmethed" over den nære hotelkapacitets begrænsninger til trods for tilbudte alternativer inkl. transport til/fra de enkelte arrangementer!

De tilmeldte 48 afdelinger repræsenterer 304 ud af 431 mulige stemmer. Altså har 127 stemmer fordelt på 27 afdelinger fravalgt at gøre deres indflydelse gældende ved Danmarks Marineforenings øverste myndighed, Sendemandsmødet, hvilket desværre ikke er helt unormalt om end lidt skuffende. Måske en vedtaget ny modus for Sendemandsmødets gennemførelse kan råde lidt bod på dette forhold?

Hvorom alting er, skal dette dog på ingen måde formørke vores ellers så lyse sind. Aktiviteterne og dermed mulighederne for at være synlige i samfundet kommer talstærkt igen efter pandemiens begrænsninger. Søværnets flådestationer planlægger åbent hus hhv. den 27. august i Korsør og den 3. september i Frederikshavn. Tilsvarende planlægger Flyvevåbnet Danish Air Show 19. juni på Flyvestation Karup. De store markeder i landet genoptager ligeledes deres traditionelle aktiviteter. Så det er bare om at få kridtet skoene og komme i gang igen - og få nogle flere nye medlemmer ind i marinestuerne.

AMAGER

amagermarineforening.dk

ASSENS

assens-marineforening.dk

BOGENSE

bogensemarineforening.dk

BRØNDBY

▲ Kim von Wowern er regerende fregatkaptajn i Brøndby Marineforening. (Foto: Jørgen Kjeldsen)

BRØNDBY

marineforening.dk

Skyttelavet:

Brøndby Marineforenings Skyttelav har efter to års pause holdt fregatskydning med efterfølgende festivitas i marinestuen med skafning og dans for medlemmer og ledsagere. Under den festlige event blev afdelingens nye fregatkaptajn Kim von Wowern fejret på bedste vis.

EBELTOFT

marineforeningen-ebeltoft.dk

Ole Laursen modtog under generalforsamlingen i februar Danmarks Marineforenings hæderstegn i sølv. Dette på baggrund af hans store og mangeårige indsats for at bevare og renovere afdelingens maritime og historiske effekter.

Afdelingsformand Erich Fransen ønskede ikke genvalg og blev afløst af Mikkel Brøgger. Der var også nyvalg til Knud Erik Overgaard, Kjeld Thejl og Palle Dannemand.

De indsamlede penge under Slupturen gennem byen i februar blev i år skænket til DSI Fregatten JYLLAND.

I marts har den stået på fregatskydning med Flemming Hjort som vinder af fregatkaptajntitlen. Herudover har der været kammeratskabsaften med foredrag om Aarhus Flydedok af skibssingeniør Claus Rosholm. Under tirsdagstræffet den 12. april blev den af Ole Laursen nyrenoverede skibskanon fra Englandskrigene genindviet. ►

EBELTOFT

▲ Ebeltoft Marineforenings klenodie fra Englandskrigene 1801 til 1814 er nænsomt og smukt blevet renoveret af Ole Laursen.

ESBJERG

▲ Under generalforsamlingen i Esbjerg Marineforening modtog Kristian Christensen sit 50-års-medlemsemlen. Afdelingsformand John Koudal (t.h.) tjekker, at bestyrelsesmedlem Jimmy Fruergaard med rettidig omhu fæstner emblemet på trøjen.

ESBJERG

▲ Esbjerg Marineforenings Skyttelavs nye skydebane er installeret i en container vis-a-vis Marinehuset.

Et af flere arrangementer for Slupkoret er deltagelse i et sangstævne på fregatten JYLLAND.

Skyttelavet:

Afdelingens skyttelav stillede med seks skytter til Landsskyttestævnet i Kongens Lyngby og Brøndby. Som omtalt i forrige nummer af dette tidskrift blev Jørn Mortensen veteranlandsskytte for ottende gang, heraf syv gange i træk. Mikkel Brøgger blev fjerdebedst blandt fritstående skytter. Holdkonkurrencen gav en syvendeplads ud af tyve. Landsskyttestævnet 2023 skal afholdes med skytterne fra Ebeltoft som værter.

ESBJERG

marineforeningen-esbjerg.dk

Efter en lille måneds udsættelse på grund af coronarestriktioner kunne Esbjerg Marineforening afholde generalforsamling lørdag den 26. februar i overværelse af 78 medlemmer. På trods af aflysninger og nedlukninger kom afdelingen igennem 2021 med et flot økonomisk resultat, der ikke mindst skyldtes Esbjerg festuge i august. Her deltog afdelingen med et opstillet telt ved Marinehuset, der altid har mange besøgende til musik og dans.

Bestyrelsen vil gerne slå på tromme for Tall Ships Race 2022, der i dagene 7. til 10. juli anduver Esbjerg Havn. Ifølge Nils Brandt Petersen står afdelingen klar til at åbne marinestuen for afdelinger, der eventuelt har planer om at besøge Esbjerg under den store event.

– Hvis det er ønskeligt, kan vi altid klare en bid brød. Så kontakt os, hvis det har interesse, lyder det fra Esbjerg.

Skyttelavet:

Esbjerg Marineforenings Skyttelav har flyttet adresse til Esbjerg Marineforening. Det er blevet muligt, efter at der nu er opsat en container ved Marinehuset. På den baggrund skydes der igen den første og tredje tirsdag i hver måned.

Effekter fra Marineforeningens slopkiste

Varerne kan ses på www.marineforeningen.dk under Landskontoret - varekatalog.

BESTILLES OG KØBES I DIN AFDELING

 Danmarks Marineforening

FANØ

fano-marineforening.dk

Overrækkelse af anciennitetsmedlemsemler i Fanø Marineforening i marts dækkede i år både 2021 og 2022. Som noget nyt havde bestyrelsen besluttet, at arrangementet var for medlemmer med ledsagere. Efter den faglige del stod den på fanøsmørrebrød og kaffepunch.

FREDERIKSHAVN

marinestuen-frederikshavn.dk

FREDERIKSSUND

frederikssundmarineforening.dk

FREDERIKSVÆRK

frederiksvaerkmarineforening.dk

FAABORG

faaborgmarineforening.dk

GILLELEJE

gillelejmarineforening.dk

GLYNGØRE

glyngore-marineforening.dk

Glyngøre Marineforening deltog den 2. april 2022 med Danmarks Marineforenings udstillingstelt i en erhvervsudstilling i Jamobygningen i Glyngøre. Afdelingssekretær- og næstformand Bent-Ole Kristensen fortæller, at udstillingen var en overvældende succes med over 3.500 besøgende.

28 spillere stillede i marts op til en "spar-bonde-turnering". Dette for at fejre, at marinehuset nu har fået installeret et nyt og større kvalitetskøkken. Efter kortspillet deltog 35 i skafningen.

I forbindelse med at Glyngøre Marineforening via distrikt Nordvestjylland har part i sendemandsmødet 2022, mindes medlemmerne stadig, at afdelingen med den legendariske afdelingsformand Poul A. Hansen i spidsen i 2006 afholdt sendemandsmøde.

GRENAÅ

grenaamarineforening.dk

HADERSLEV

haderslevmarineforening.dk

HALS

halsmarineforening.dk

HANSTHOLM/THISTED

htmarineforening.dk

— Under generalforsamlingen blev afdelingskasserer Harry Christiansen udnævnt til æresmedlem af Hanstholm/Thisted Marineforening. Det oplyser Knud Erik Kristensen, der også fortæller, at eneste ændring i bestyrelsen efter generalforsamlingen er, at Jens Thomsen, der ikke ønskede genvalg, blev afløst af Claus Christiansen.

▲ Fra martsarrangementet i Fanø Marineforening ses f.v. afdelingsformand Keld Sørensen, afdelingsnæstformand Mads Larsson, Peter Erhard Knudsen, Brian Møller Hansen, Søren Peter Messmann, Claus Thyssen, Peter Madsen og Jens Martin Christiansen.

▲ Det ene af Danmarks Marineforenings to udstillingstelte pyntede den 2. april 2022 på erhvervsudstillingen i Jamobygningen.

HIRTSHALS

hirtshalsmarineforening.dk

HOBRO

hobromarineforening.dk

HOLBÆK

facebook.com/holbaekmarineforening

Den nu i Schweiz bosiddende kendte jazzmusiker, holbækaneren Erling Jensen, var i februar på besøg i Holbæk Marineforening. Selv om han som skrevet bor i Schweiz, har han via doneringen i 1990 af en drone-propel fra Griben på Sjællands Odde stadig kontakt med medlemmerne i Holbæk Marineforening. Ifølge afdelingsformand Ole Puggaard lyder han kaldenavnet "Røde". Dette som følge af, at han er født den 1. maj. ►

HOLBÆK

"Røde" Erling Jensen, aftrijente sin værnepligt på Marinestation Sjællands Odde, som dronemekaniker fra 1959 og stoppede som korporal i 1961. Dronerne var ca. 3,5 meter lange og landede på havet med en stor faldskærm. Vi sendte disse droner op som sigte- og skydemål fra batteriet på Odden. Dronerne blev opsamlet af Y-kuttere. Erling Jensen fik denne lettere beskadigede propel som et minde.

▲ Dette notat på rammen til dronepropellen fortæller historien om doneringen til Holbæk Marineforening i 1990.

KALUNDBORG

▲ Under generalforsamlingen i Kalundborg Marineforening var der nye medlems-emblemer til (f.v.) Steen Mariager Nielsen, Inger Nørrind, Henrik Hedegaard Sørensen og Finn Larsen.

Generalforsamlingen i februar ændrede ikke på bestyrelsessammensætningen.

Det var også i februar, at tidligere kriminalassistent, nuværende æres-medlem i Danmarks Marineforening, Ib Ketler besøgte afdelingen for at fortælle om sin tid i Politets Rejsehold.

Bestyrelsens planer for den kommende tid omfatter udflugt og fregat-skydning hos kollegerne i Nykøbing Sjælland Marineforening samt afholdelse af distriktsmøde den 9. september 2022.

HORSENS

horsensmarineforening.dk

HUNDESTED

hundested-marineforening.dk

HØRSHOLM/RUNGSTED

mfhr.dk

KALUNDBORG

kalundborg-marineforening.dk

Bestyrelsen i Kalundborg Marineforening har ifølge Kaj-Willy Tinndahl planlagt en række arrangementer hen over 2022. Et af disse var i sagens natur generalforsamlingen først på året. Her blev der i øvrigt optaget fire nye medlemmer i den nordvestsjællandiske afdeling. Læs i øvrigt artiklen om Kalundborg Marineforening på tekstsiderne.

KERTEMINDE

kerteminde-marineforening.dk

Skyttelavet:

Kerteminde Marineforenings Skyttelav deltog i landsskyttestævne nummer 100 i Kongens Lyngby. – Vi deltog med fire skytter, og det lykkedes os at blive nummer to, oplyser Preben Ernst, der også kan fortælle, at fynboerne faktisk havde tre skytter blandt de fire første ud af 72 skytter. Hjemmebaneskydningen gav en tredjeplads. Her var der tre skytter fra Kerteminde mellem de 10 første ud af 95 veteraner. Preben Ernst roser landsskytteudvalget for at arrangere et rigtig godt stævne med skydning i Kongens Lyngby og landsmøde og kammeratskabsaften i Brøndby Marineforenings lokaler i Marinegården.

– Vi har afholdt den sidste skydning, og Ole Thor Hansen vandt pokalen. Pokalen for bedste fremmøde gik igen til undertegnede. På den efterfølgende generalforsamling var der genvalg til Peter Heiden og Torben Henriksen. Kontingentet forbliver uændret, da økonomien er god, siger Preben Ernst.

Skyttelavet holder nu sommerferie og starter igen til august, hvor der lægges ud med at træne til distriktskydningen i Fåborg til efteråret samt den kommende hjemmebaneskydning.

KOLDING

koldingmarineforening.dk

KONGENS-LYNGBY

kongens-lyngby-marineforening.dk

KORSØR

korsoermarineforening.dk

KØBENHAVN

kbh-marineforening.dk

Medlemmerne i København Marineforening har også haft besøg af Stig Sandvang med hans beretning om sin tid som flymekaniker på de efterhånden legendariske Catalina-fly. Flyene havde base i Værløse, Narsarsuaq, Søndre Strømfjord og en kort overgang i Mestersvig på Grønlands østkyst. Foredragsrækken er en del af promoveringen af Stig Sandvangs bogudgivelse om sine oplevelser.

KØGE

koege-marineforening.dk

37 medlemmer deltog den 23. februar i generalforsamlingen. I marts deltog 43 personer i et foredragsarrangement med kontreadmiral Kurt Birger Jensen. Emnet var Kurt Birger Jensens karriere i Søværnet samt efterfølgende direktørjob i eksportklubben Naval Team Denmark.

LANGELAND

langelands-marineforening.dk

MARSTAL

marstalmarineforening.dk

MIDDELFART

middelfartmarineforening.dk

Flymekaniker Stig Sandvang besøgte den 13. marts Middelfart Marineforening for at fortælle om sine oplevelser i Grønland omkring flytypen Catalina. 24 medlemmer var mødt frem til foredraget.

MORSØ

morsmarine.dk

Den 5. maj lagde medlemmer fra Morsø Marineforening krans ved mindestenen for omkomne søfolk fra Mors og Agerø under de to verdenskrige 1914-1918 og 1939-1945. Afdelingsnæstformand Anton Toft holdt en kort, men retvisende tale om forholdene for søens folk under krigshandlingerne.

Mindestenen er i starten af 1950'erne opstillet af Morsø Marineforening med efterfølgende overdragelse til den daværende købstadskommune Nykøbing Mors.

MØEN

moensmarineforening.dk

Møens Marineforening runder den 3. juni 2022 80-års-mærket. Det fejres med en reception i marinestuen lørdag den 18. juni fra kl. 10 til 13. I forbindelse med jubilæet har Vordingborg Kommunes adoptionsskib, miljøenheden Y 563 MARIE MILJØ, planlagt et besøg i Stege Havn. Mandskabet inviterer alle, der kunne tænke sig at opleve skibet og høre historier fra skibets hverdag som miljøskib, til at gå ombord samme dag fra kl. 12 til 15.

NAKSKOV

nakskov-marineforening.dk

NIBE

nibe-marineforening.dk

NYBORG

marineforeningennyborg.dk

Under generalforsamlingen i Nyborg Marineforening blev der optaget fem nye medlemmer. Ib Nedergaard modtog skyttelavets hæderstegn for sit store arbejde for Nyborg Marineforenings Skyttelav. Det var også tid til at udnævne Karsten Berthelsen til Årets Mariner i afdelingen. Dette med begrundelsen i hans store arbejde i og omkring Nyborg Marineforenings sangkor.

På bagkant af pandemiperioden er der igen ved at komme gang i aktiviteterne i Nyborg. Således er alle udvalgene i gang med at planlægge diverse aktiviteter.

Afdelingsnæstformand Jørn Klinck ønskede ikke genvalg og blev afløst af Ann Branderup.

MIDDELFART

▲ Flymekaniker Stig Sandvang under besøget i marinehuset i Middelfart.

NYBORG

▲ Afdelingsformand Kurt Verner ønsker Karsten Berthelsen tillykke med titlen som Årets Mariner i Nyborg Marineforening.

▲ Vinderne fra tænkeboksturneringen i Nykøbing Falster.
(Foto: Flemming Keith Karlsen)

▲ Gæsterne fra Thyborøn Marineforening nød museet Maskinrummets overflødhedshorn af maritime rariteter.
(Foto: Niels Arne Hansen)

NYKØBING FALSTER

nykfmarineforening.dk

14 medlemmer deltog i den årlige raffeturnering i tænkeboks. De hårde dystre fandt sted i marinestuen. Flemming Keith Karlsen oplyser, at Bjørne B. Rasmussen løb med vinderpokalen. De øvrige topplaceringer gik til Kurt Stæckmann, ham selv og som rosinen i pølseenden Eiwind Ub-besen. Arrangementet, der var tilrettelagt af Søren S. Hansen, sluttede med skafning.

Den 11. juni 2022 er der planlagt udflugt til Brandmusset i Nykøbing Falster.

NYKØBING SJÆLLAND

nyksjmarineforening.dk

NÆSTVED

naestvedmarineforening.dk

ODENSE

odense-marineforening.dk

RANDERS

randersmarineforening.dk

Den evige problematik mellem nye beboelser på havneområder som afløser for maritime erhverv og bebyggelse raser på nuværende i Flodbyen Randers.

Vanen tro bliver de forskellige holdninger fremført i den lokale presse godt suppleret med indlæg på de sociale platforme.

Redaktionen har fra afdelingsformand i Randers Marineforening Lars Gjættermann modtaget et læserbrev fra Randers Amtsavis fra den 28. april 2022. Læserbrevet er kritisk over for Randers Kommunes ageren i sagen. På den baggrund glæder det afdelingsformanden, at skribenten slutter sit indlæg som følger: "Skal de to flotte maritime, velholdte og velbesøgte naturperler ved fjorden: Restaurant Sejlklubben og Marineforeningen jævnnes med jorden og bygges højhuse der i stedet for?"

Skyttelavet:

Ole Poulsen fortæller, at Randers Marineforenings Skyttelav stillede med fem skytter til landsskyttestævnet 2022 i Kongens Lyngby og Brøndby. Det blev til en femteplads med John Pedersen som bedste holdskytte. Herudover har skyttelavet deltaget i en række lokale og regionale skydninger med andre soldater- og Marineforeningsafdelinger.

ROSKILDE

roskildemarineforening.dk

12 medlemmer mødte i februar frem til et foredrag om testamenter og fremtidsfuldmagter af advokat Allan Ohm. Det oplyser Kristian M. Pedersen.

Per Nielsen havde 18 tilhørere på plads, da han den 31. marts afsluttede Roskilde Marineforenings vinterarrangementer med et foredrag om sin tid som maskinassistent om bord på det gode skib SS "Samos". En hyre, der i øvrigt efterfølgende førte til giftermål med skibets kvindelige telegrafist.

Sommerens arrangementer byder på sommerfest i haven den 18. juni, udflugt med sejlads den 23. juli og fregatskydning den 6. august.

SKAGEN

skagenmarineforening.dk

Som det fremgår af noterne fra Thyborøn Marineforening, har flere af afdelingens medlemmer og ledsagere efter invitation fra museets stifter Henning Kjeldsen været på besøg i det nyåbnede marinemuseum Maskinrummet i Skagen. Ifølge Niels Arne Hansen var bestyrelsen fra Skagen Marineforening og nogle lokale venner også med i invitationen. De to invitationer gjorde, at der til den efterfølgende skafning i huset, der rummer Skagen Marineforening, deltog 70 personer.

Skagen Marineforening holder åbent hus i forbindelse med byens vise-festival den 1. til 3. juli.

SKIVE*skive-marineforening.dk*

Under ulkeaftenen i oktober blev der optaget fire nye medlemmer i Skive Marineforening. Det med nye medlemmer fylder meget i afdelingen. Således kunne afdelingsformand Klaus Pedersen under generalforsamlingen i februar hæfte nye medlemsemler på ni personer. Medlems-tallet er dermed oppe på 60. Ifølge det oplyste sænker den tiltagende medlemstilgang gennemsnitsalderen i afdelingen væsentligt.

SLAGELSE*marineforeningen-slagelse.dk***STEVNS**

Afdelingsformand Gert Arno Pedersen oplyser, at efter en tid med aflysninger og lavt aktivitetsniveau er der nu igen kommet gang i Stevns Marineforenings gøren og laden. Således mødte 32 medlemmer i februar frem til generalforsamlingen, der efter beretning og økonomi kunne byde velkommen til fem nye medlemskolleger. Hermed har den østsjællandske marineforening 62 medlemmer.

40 personer deltog i marts i eventet "Knejpesang og sømandsviser". Køge Marineforenings husorkester var hyret til at lægge musikalsk underlag for de mange fremførte sange.

Den 12. juni er der fødselsdagsfejring. En planlagt fregatskydning skal afholdes den 31. juli.

SVENDBORG*svendborgmarineforening.dk*

Foredragsrækken i Svendborg Marineforening bød i marts på et indlæg af Poul Kamban om tre generationers liv til søs. I april var det så Rasmus Nygaard fra foreningen Friends of "Nells Dan", der gav et indlæg om det kendte polarskib. Den 5. april deltog medlemmer fra afdelingen i rejsegildet på de nye Simac-bygninger på havneområdet i Svendborg.

Ud over disse faglige arrangementer har der også været gang i de sociale events. Ifølge Jim Møllerup var der således foreningsmiddag den 10. marts for medlemmer og ledsagere. Den 7. april stod den på en ekstra gang torskespisning. Derudover sørger kabyspersonalet for tilvirkning og opsætning af sildebord hver lørdag.

SØNDERBORG*soenderborgmarineforening.dk***THYBORØN**

Krigen i Ukraine har haft den direkte konsekvens, at Thyborøn Marineforening midlertidigt er flyttet fra marinehuset og over i en tilbygning kaldet Skuret. Dette skyldes, at marinehuset, der oprindeligt er indrettet som børnehaven, skal bruges til ukrainske flygtninge.

Ud over generalforsamling og distriktsmøde har medlemmer fra afdelingen været på besøg i det nye maritime museum Maskinrummet i Skagen. Dette på en direkte invitation fra ophavsmanden til museet, skibsskibsfører Henning Kjeldsen. Efter museumsbesøget stod den på skafning i Skagens Marineforenings store marinestue.

▲ Afdelingsformand Klaus Pedersen byder nye medlemmer velkommen i Skive Marineforening.

▲ Poul Kamban beretter om tre generationers liv til søs. (Foto: Jim Møllerup)

– Der skal lyde en stor tak til Henning og Skagen Marineforening fra os 36 m/k'er, der sidst på eftermiddagen drog hjemad til Thyborøn i højt humør, lyder det fra afdelingsformand Bent Thomsen.

TØNDER*Facebook: Tønder marineforening.*

Den sidste dag i marts deltog 75% af medlemmerne i Tønder Marineforening i afdelingens generalforsamling.

Afdelingsformand Per Dichmann Hansen holdt et kort indlæg om, hvad der er sket inden for det sidste år og kom i den forbindelse ind på, at afdelingen vil søge nærmere samarbejde med Padborg/Gråsten Marineforening.

Valgbehandlingen gav i øvrigt genvalg til afdelingsformanden. ►

TØNDER

▲ Fra generalforsamlingsmiddagen i Tønder Marineforening ses f.v. værten John Steffensen, Hans Johnsen og Per Dichmann Hansen.

AARHUS

▲ Der er gang i spisningen under ålekalaset i Aarhus Marineforening. (Foto: Sonja Kirk)

– Som vi altid gør ved vores møder, afslutter vi med en god middag. Denne gang hos kyllingeproducenten Hans Johnsen. Og hvad var mere naturligt, end at menuen stod på velmagende kylling, lyder det fra Per Dichmann Hansen, der også fortæller, at de tre mødedeltagere var enige om, at der skal gøres noget for at finde nye medlemmer. Vel og mærke nye medlemmer, der virkelig vil Marineforeningen. En mindre kontingentforhøjelse på kr. 50,00 blev vedtaget.

VEJLE

vejlemarineforening.dk

VIBORG

Generalforsamlingen i Viborg Marineforening gav genvalg til hele den sidende bestyrelse, der således stadig består af afdelingsformand Martin Schmidtke, afdelingsnæstformand og sekretær Henning Jensen, afdelingskasserer Niels Jensen, slopkistebestyrer Bjørn V. Nielsen, hovmester John Jensen og banjemester Bent Mortensen.

Afdelingens 80-års-fødselsdag den 6. oktober 2022 vil blive fejret den 8. oktober, hvor den blandt meget andet står på et åbent hus-arrangement. Herudover er årsprogrammet fastlagt og kan ses i det nyligt udsendte nyhedsbrev.

VORDINGBORG

vordingborgmarineforening.dk

ÆRØSKØBING

aeroeskoebing-marineforening.dk

AABENRAA

aabenraa-marineforening.dk

AALBORG

aalborg-marineforening.dk

AARHUS

aarhusmarineforening.dk

Bestyrelsen i Aarhus Marineforening prøver ifølge Søren Holck stadig at fastholde kammeratskabsaftenen den sidste torsdag i måneden. Her vises der film, der fra tid til anden bliver suppleret med skafning. En ringe tilslutning gør dog, at arrangementet måske bliver sat på pause for en tid. Det kniber også med fremmødet til korets træningsaftner. Korleder Cai Jensen håber dog stadig på, at der snart dukker flere op, så det musikalske niveau kan opretholdes.

Kniber det med tilslutning til kammeratskabs- og koraftenerne, var der til gengæld overbooket til ålespisningen den 24. marts. Efterbookinger gjorde, at ål bestilt til 20 personer skulle række til de 37 medlemmer, der mødte frem til spisningen. Alle fik dog det, de kunne spise, mener Søren Holck.

Skyttelavet:

Søren Holck oplyser også, at ni skytter fra Aarhus Marineforenings Skyttelav deltog i årets landsskyttestævne. Aarusholdet fik en tiendeplass med Søren Holck, Sonja Kirk, Kenn Byrholm og Annie Wiinquist som bedste skytter.

Tom Armstrong var tovholder for aarhusianerne med hensyn til alt det praktiske. En opgave, som han ifølge det oplyste løste på bedste vis.

TEL. & FAX 33 12 82 53
POSTGIRO NR.: 102-3071
D. B. 3001.3015-127201
E-MAIL: MWM@MWMORCH.DK

DK - 2000 Frederiksberg
Dronning Olgas Vej 9, st.
CVR. NR.: 89 69 70 18
WWW.ORDENSAAND.DK

KONGELIG HOFLEVERANDØR

M. W. Mørch & Søn's Eftf. Ap.S.

LEVERANDØR TIL ØRDENSKAPITLET
GRUNDLAGT 1830

DANSKE OG UDENLANDSKE
ØRDENSBÅND
MINIATUREØRDENER OG MEDALJER
BÅNDSPÆNDER TIL UNIFORMER

Maskinrummet – spændende museum i Skagen

SKIBSMONTØREN, FISKEREN, SKIBSREDEREN OG SKIBSMO-TORNØRDEN HENNING KJELDSSEN ER TOVHOLDER OG IDÉMAND TIL ET NYT SKIBSMUSEALT FLAGSKIB I SKAGEN

Da Henning Kjeldsen i 1966 blev partner med sin far, fiskeskipper Erik Kjeldsen, stod det ikke skrevet i logbogen, at samme Henning medio 2021 ville skabe grundlaget for at etablere et unikt skibsmotor- og fiskegrejmuseum på havnen i Skagen.

Men sådan blev det. Og det ikke bare som landbaseret museum. I april overtog Henning Kjeldsen Fyrskib XXI "Skagen Rev" fra DSI Fregatten JYLLAND. Efter et gennemgående tjek og overhaling på Ring Andersens Skibsværft i Svendborg skal skibet forhales til Skagen for en fremtidig permanent placering vej kajen ud for museum Maskinrummet på Jollevej.

– Det skal bringes frem til en stand, som var det helt nyt fortæller, Henning Kjeldsen således til dagbladet Fyns Amts Avis.

Fyrskib XXI "Skagen Rev" blev bygget i 1911 på Rasmus Møllers bådebyggeri i Faaborg. Så det bliver igen skibstørnere fra det sydfynske, der skal opgradere skibet, så det kan anvendes som museumsskib. "Skagen Rev" var i øvrigt det sidste danske fyrskib, der slukkede den store lanterne i toppen af masten. Det skete i 1988.

STOR TAK TIL HENNING KJELDSSEN

Hos museet Fregatten JYLLAND, hvor det gamle fyrskib har ligget i mere end 30 år, vækker det glæde, at skibet nu er kommet på nye hænder.

– Jeg er meget lettet over, at skibet nu har fundet en ny ejer, siger Karin Buhl Slæggerup, direktør på Fregatten JYLLAND. Vores formål er ene og alene at vedligeholde fregatten JYLLAND, og vi har af samme årsag altid haft fuldt fokus på at sikre finansiering til dette. Derfor må jeg også erkende, at det gennem de 30 år desværre har været på bekostning af Fyrskib XXI. Jeg har siden min ansættelse i 2019 brugt mange ressourcer på at finde en god løsning for fyrskibet. Det har vi nu, og jeg er dybt taknemlig over, at Henning Kjeldsen har påtaget sig den store opgave at restaurere skibet, og jeg glæder mig meget til at se skibet, når det ligger i Skagen.

LIDT AF EN TILFÆLDIGHED

At Skagen nu er blevet beriget med et skibsmuseum er faktisk noget af en tilfældighed. I forbindelse med at skibsreder Henning Kjeldsen via fonden "Gitte Henning – til bevarelse af gamle fiskerbåde" skulle bruge en gammel Tuxham-motor til snurrevodskutteren "Sømusen", der var under renovering på C.J. Skibs- og bådebyggeri i Egersund, fandt gruppen omkring fonden deres Tuxham-motor hos en skibsmotorsamler på Sjællands Odde. Under besøget kom det frem, at sælgeren gerne ville af med hele sin store samling.

– Så på vej hjem med færgen blev vi alle enige om, at så kunne vi da købe hele molevitten og bruge motorene til udstilling i et pakhus på Møllevej i Skagen, som jeg tilfældigvis ejede, fortæller Henning Kjeldsen. "Sømusen" lyder nu navnet FN 183 "Kathrine Sulbæk" og bliver tilknyttet museet Maskinhuset som en levende fortælling om, hvorledes hverdagen og forholdene for fiskerne var før i tiden. Det sker via små fisketogter med museumsgæster om bord.

▲ Museumsdirektør DSI Fregatten JYLLAND Karin Buhl Slæggerup er stærkt fornøjet med at overdrage Fyrskib XXI til Skagen-museet Maskinrummet. (Foto: Haakon Rønnow Petersen, Mercatus A/S)

▲ Danmarks Marineforenings lokalafdelinger har en stående invitation til at besøge Maskinrummet i Skagen. Således var 40 medlemmer og ledsagere fra Thyborøn Marineforening i april på besøg. Her ses Henning Kjeldsen med det maleri af en tidligere "Gitte Henning" som han fik som takkegave fra de vestjyske gæster. (Foto: Vagn Sandholm)

▲ Det store rum på Jollevej i Skagen giver optimale muligheder for at vise de maritime rariteter frem for publikum. (Foto: Niels Arne Hansen)

▲ Efter mere end 30 år er det farvel og tak fra Fyrskib XXI til kajen i fregathavnen i Ebeltoft. (Foto: DSI Fregatten JYLLAND)

Og at dansk fiskeri har ændret sig, er Henning Kjeldsen og hans karriere i branchen et positivt og godt bevis på. Således kan det blandt andet nævnes, at den nye trawler under navnet "Gitte Henning", der for nuværende som nummer 15 med samme navn, er under udrustning, får en tonnage på omkring 4.000 ton. Den første "Gitte Henning", som den nu lokale museumsmand i 1966 blev medejer af, var på beskedne 20 tons.

Minneankerprisen til en dansk og norsk søkadet

Den 25. marts modtog kadet Vilde Hagen Espedal fra Sjøkrigsskolen i Norge og kadetsergent Rune Øster Mortensen fra Søofficersskolen i Danmark den prestigefyldte norske Minneankerprisen. Det skete ved en reception på Den Norske Ambassade.

Minneankerprisen har sit startfundament omkring Den Norske Sjømandskirkes 25-års-jubilæum den 20. november 1983. I den forbindelse fik kirken overdraget et gammelt skibsanke fra Den Kongelige Norske Marine. Ophavs- og idémand til gaven var Bendt Fogh, som er gift med norske Edith.

Som tak for Den Kongelige Norske Marines store indsats omkring bjergning, transport, levering og efterfølgende opsætning ved Sjømandskirken oprettede Bendt Fogh i 1985 en Minneankerpris, der hvert år uddeler et skibsur og et barometer til en norsk kadet. På grund af den store opbakning fra Det Danske Søværn blev prisen i 1988 udvidet til også at omfatte en dansk kadet. Prismodtagerne indstilles af deres medkadetter.

Norges daværende ambassadør i Danmark, Ole Ålegård, insisterede på, at uddelingen af Minneankerprisen skulle finde sted i Norges Ambassades regi. Denne tradition er fulgt op af alle senere ambassadører. Uddelingen finder sted i marts eller april og overrækkes altid af en dansk søofficer i admiralklassen.

I forbindelse med uddelingen i år deltog de to prismodtagere fra 2021. Dengang blev seancen på ambassaden aflyst på grund af pandemien.

▲ Danske Rune Øster Mortensen og norske Vilde Hagen Espedal modtog i marts Minneankerprisen.

▲ Fra receptionen på Den Norske Ambassade ses f.v. ambassadør Katja Nordgaard, prisstifter Bendt Fogh, premierløjtnant Maria Kofoed Ellyton, kadetsergent Rune Øster Mortensen, kadet Vilde Hagen Espedal, fenrik Henrik Nødset Skåtun, kontreadmiral Henrik Ryberg og direktør Jan Fogh.